

Agenda voor de vergadering van het algemeen bestuur op 11 december 2024

Locatie: Gemeentehuis van de gemeente Stede Broec – Kamer 113 (De Middend 2, 1611 KW Bovenkarspel)

Start vergadering om 16.00 uur

	Agendapunt	Doel	Bijlage
1	Welkom door de voorzitter		
2	Vaststellen agenda	Vaststellen	
3	Verslag van de vergadering van 10 juli 2024	Vaststellen	3
4	Mededelingen en ingekomen stukken: - Brief Regietafel scenario's bezuinigingen - Uitnodiging nieuwjaarsreceptie TBO 2025	Ter kennisname	4a, 4b 4c
5	Financiële verordening, Controleverordening, Normenkader, Controleprotocol en Auditplan 2024	Vaststellen	5a, 5b, 5c, 5d, 5e, 5f
6	Eindejaarsrapportage 2024	Vaststellen	6a, 6b, 6c
7	Ambitieniveau Recreatievisie <i>Bijlage 7c, de zienswijzen zullen worden nagezonden</i>	Vaststellen	7a, 7b, 7c, 7d
8	Concept vergaderschema 2025	Ter kennisname	8
9	Rondvraag		
10	Sluiting		

De secretaris,

Karel Schoenaker

Verslag : vergadering algemeen bestuur Recreatieschap Westfriesland
 Datum : 10 juli 2024, 16:00 uur
 Locatie : Gemeente Stede Broec

Aanwezig bestuur:

De heer N. Slagter (Stede Broec, vice-voorzitter, vanaf punt 4 voorzitter)
 De heer D. Bennis (Hoorn, lid dagelijks bestuur)
 De heer B. Krijnen (Koggenland, lid dagelijks bestuur)
 De heer H. Nederpelt (Medemblik)
 De heer I. Brouwer (Drechterland)
 De heer V. Buis (Opmeer)

Afwezig bestuur met kennisgeving:

De heer W. Bijman (Enkhuizen)

Aanwezig ambtelijke ondersteuning:

Mevrouw F. de Feber (beleidsmedewerker Recreatieschap Westfriesland)
 De heer K. Schoenaker (directeur/beleidsmedewerker Recreatieschap Westfriesland)
 De heer P. Oud (financieel consultant SED-organisatie/Recreatieschap Westfriesland)
 De heer J.E. Reitsma (adviseur Strategie en Innovatie SED-organisatie)/notulen

Strekking en beslispunten van de vergadering van het algemeen bestuur

	Agendapunt	Besluit	Bijlage	Strekking/ toelichting
1	Welkom door de voorzitter			<i>Er is een afmelding van Win Bijman. Win heeft aangegeven in te stemmen met het voorstel bij agendapunt 3 (heeft geen invloed op de stemming).</i>
2	Vaststellen agenda	Vastgesteld		
3	Kiezen nieuw lid dagelijks bestuur en nieuwe voorzitter	Conform voorstel vastgesteld		<i>Het benoemen van de voorzitter is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Er is door het dagelijks bestuur een voorstel gedaan om Nico als voorzitter te benoemen en Bart als vice-voorzitter te benoemen. Wij vragen de leden van het algemeen bestuur of zij hiermee kunnen instemmen.</i> <i>Het dagelijks bestuur heeft een portefeuillevdeling gemaakt. Dit is een bevoegdheid van het dagelijks bestuur. Deze is ter informatie per mail aan het algemeen bestuur toegezonden.</i>
4	Verslag van de vergadering van 21 maart 2024	Vastgesteld	3	
5	Mededelingen en ingekomen stukken: - Onderzoek Noord-Zuid-	Het algemeen bestuur neemt kennis van de	5a, 5b, 5c, 5d, 5e	<u>Onderzoek Noord-Zuidvaarverbinding</u> <i>Er is een onderzoek verricht naar een noord-zuid-vaarverbinding ter hoogte van de Tolweg in Hoogkarspel. De resultaten zijn gedeeld met de betrokken gemeenten. De gemeenten zijn trekker van dit project en zullen de komende periode werken aan de verdere planuitwerking.</i>

	<p>vaarverbinding - mondeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Factsheets routenetwerken (zie links: infographic, factsheet, begrippenlijst) - Jaaroverzicht 2023 - Brief Regietafel GR-tekst 	mededelingen en stukken		<p><i>Hoogte maximaal 1:10 meter. Inclusief verbinding Hoogkarspel Zuid. Streven is inclusief LEADER-subsidie. RSW begeleidt, de gemeenten financieren het onderzoek (SED & Medemblik). De heer Brouwer verzoekt of het mogelijk is om ook een vaarverbinding met Westwoud mogelijk te maken. De financiering is daarbij een uitdaging. Ambtelijk is financieel een inschatting te maken. Een eventueel formeel onderzoek moet Drechterland zelf bekostigen. N.B. Gebiedsplan Hoogkarspel Zuid moet voor eind 2025 gereed zijn.</i></p> <p><i><u>Factsheets routenetwerken (infographic)</u></i> Dit betreft een jaarlijks terugkerend product. Naast dat het voor Westfriesland goede cijfers zijn, laat het ook de sterke samenwerking binnen de provincie zien. Deze stukken zullen breed verspreid worden.</p> <p><i><u>Jaaroverzicht 2023</u></i> Dit stuk is breed gedeeld. Er is ook een 'Groeten uit Westfriesland' ansichtkaart met een QR-code naar het jaaroverzicht.</p> <p><i><u>Brief Regietafel Gemeenschappelijke Regeling (GR)-tekst</u></i> Dit traject is regionaal opgepakt. Na instemming van de raden is de GR automatisch aangepast en voldoet deze aan de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR). Een aantal inhoudelijke wijzigingen welke door het algemeen bestuur zijn aangedragen is niet overgenomen. Bezien moet worden of het nodig is dit separaat op te pakken. Het algemeen bestuur kan sowieso wel een besluit nemen over de voorwaarden van uittreding; dit kan zonder tussenkomst van de raden.</p> <p><i>Bij een volgende wijziging worden de kleine punten (wijzigingen) in procedure gebracht. Het voert te ver dat nu te initiëren omdat de punten beperkte impact hebben en de wijziging an sich een intensief proces is.</i></p>
6	Voorjaarsrapportage 2024	Conform vastgesteld	6a, 6b, 6c	<p><i>De Voorjaarsrapportage laat aanvankelijk een klein tekort zien. Dit is met name ontstaan door minder inkomsten in 2024. Verder is er een aantal kleine mutaties. Het negatief resultaat is weggewerkt door bijstelling van de post onvoorzien. Deze betreft na bijstellen nog € 15.000.</i></p> <p><i>De gevolgen van de wateroverlast van afgelopen winter zijn nog niet verwerkt omdat deze ten tijde van het opstellen van de Voorjaarsrapportage nog niet helder waren. Ook kunnen deze deels uit bestaand budget betaald worden. We zullen de gevolgen definitief verwerken in de Eindejaarsrapportage.</i></p> <p><i>Het Uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan (NRP) bevat één nieuw project: het ontgrenzen van de NNN in delen van onze gebieden. Door de beperkende NNN-begrenzing van de terreinen af te halen ontstaat ruimte voor (toeristisch/economische) ontwikkelingen in de toekomst.</i></p> <p><i>In het voorstel is genoemd dat de uitvoering van projecten van het Uitvoeringsprogramma van het NRP op termijn gevolgen gaat hebben voor de cashflow. Er zal dan een lening aangetrokken moeten worden. Dit leidt tot toenemende rentelasten. Deze lasten zullen in de Begroting 2026 en/of eerdere P&C-stukken opgenomen moeten worden (al verwerkt in Begroting 2025). Een lening loopt via Stede Broec & BNG.</i></p>

7	Jaarstukken 2023	Vastgesteld	7a, 7b, 7c, 7d	<p><i>Er zijn alleen positieve zienswijzen ontvangen. (Per abuis is het overzicht met de zienswijzen niet meegezonden.)</i></p> <p><i>Het accountantsverslag benoemt dat de accountant voornemens is om de Jaarrekening vast te stellen na besluitvorming over het rekeningresultaat in het algemeen bestuur. In overleg met de SED-organisatie zal worden gekeken welke acties er ondernomen gaan worden op basis van de suggesties die de accountant heeft gedaan in het verslag.</i></p> <p><i>Wateroverlast is niet opgenomen in de jaarstukken. (Een en ander staat in de begeleidende brief).</i></p>
8	Begroting 2025		8a, 8b, 8c	<p><i>Er zijn van vijf van de zeven gemeenten zienswijzen ontvangen waarin wordt gevraagd een bezuiniging door te voeren, dan wel de (on)mogelijkheden en de gevolgen daarvan te onderzoeken.</i></p> <p><i>Er is een reactie bij de zienswijzen bijgevoegd. Conclusie is dat er geen bezuinigingen mogelijk zijn zonder dat dit gevolgen heeft voor het uitvoeren van de kerntaken. Het is zelfs zo dat er zeer waarschijnlijk al (interne) bezuinigingen nodig zijn om de begroting op basis van de huidige taken en werkzaamheden structureel sluitend te maken. Dit ontstaat met name doordat de directe en indirecte gevolgen van de inflatie onvoldoende gedekt worden door de regionale indexatie.</i></p> <p><i>Er wordt door de directie al wel gewerkt aan een totaaloverzicht met daarop de bezuinigingsmaatregelen, mogelijkheden voor nieuwe inkomsten en te verwachten nieuwe of stijgende kosten.</i></p> <p><i>N.B. Op 9 juli (gisteren) is er een brief ontvangen van de Regietafel met betrekking tot de bezuinigingen. Daarin wordt voorgesteld een scenario van 3 en 5 procent bezuinigen uit te werken. Deze is gericht aan de gemeenten en in afschrift aan de GR'en gestuurd. Deze zal voor de volgende vergadering geagendeerd worden en meegenomen worden bij het opstellen van de Kadernota.</i></p> <p><i>Het algemeen bestuur concludeert dat het Recreatieschap als uitvoerende GR bij een bezuiniging direct in moet boeten op de kwaliteit van het aanbod. Dat is ongewenst.</i></p> <p><i>Het algemeen bestuur verzoekt de ambtelijke organisatie om (on)mogelijkheden en gevolgen van een eventuele bezuiniging in beeld te brengen.</i></p>
9	Memo wateroverlast	Het algemeen bestuur neemt kennis van de memo	9	<i>Deze memo is reeds toegezonden bij de jaarstukken ter onderbouwing van het voorstel over de resultaatbestemming.</i>
10	Rondvraag			
11	Sluiting			<i>Om 16:43 uur wordt de vergadering gesloten.</i>

De secretaris,

Karel Schoenaker

De voorzitter,

Nico Slagter

Aan:

De colleges van de gemeenten¹ in Noord-Holland Noord
Het college van gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland
De leden van het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur en Directies van de
Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord

Datum: 5 juli 2024

Onderwerp: Bezuinigingsrichtlijnen

Geachte colleges,

Op verzoek van de Kring van secretarissen heeft de Regietafel het controllersoverleg van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen de vraag voorgelegd of de Regietafel een coördinerende rol op zich wil nemen, gegeven de te verwachten gemeentelijke begrotingstekorten vanaf 2026.

De Regietafel heeft in het verleden terughoudend gereageerd op verzoeken van zowel individuele gemeenten om hierin iets te doen richting gemeenschappelijke regelingen, als van gemeenschappelijke regelingen richting gemeenten, anders dan in technische zin. Immers de taak van de Regietafel is niet politiek, maar technisch en ondersteunend, zoals met de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) en de implementatie van de veranderingen in de GR-en als gevolg van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Op dit moment is het echter cruciaal dat gemeenten proactief plannen maken en verschillende scenario's ontwikkelen om goed voorbereid te zijn op toekomstige financiële onzekerheden. Dit betekent dat wij ook aan de partners (verbonden partijen en grote subsidiepartners) vragen om mee te denken over scenario's waarbij keuzes gemaakt kunnen worden. Het gaat inderdaad om een structurele verlaging van kosten.

En omdat het in dit geval een bezuinigingsvraagstuk betreft, dat geldt voor alle gemeenten, en mogelijk voor alle Gemeenschappelijke regelingen (met daarbinnen uiteraard verschillen), hebben we gemeend hier in dit geval een coördinerende rol te kunnen vervullen. De voorwaarde hiervoor was dat we bij het controllers overleg van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen tot een voorstel zouden kunnen komen. Dit is gelukt en heeft geleid tot het nu volgende voorstel.

Voorstel

Met dank aan de controllers doen wij hierbij het volgende voorstel, in lijn met wat al geschiedt binnen in ieder geval de Veiligheidsregio en de GGD:

- Alle gemeenschappelijke regelingen ontwerpen twee scenario's, uitgaande van een structurele bezuiniging van 3 en 5 % op de gemeentelijke bijdrage 2026.
- Hierbij kan gebruik worden gemaakt van een vierdeling (zie in bijlage de voorbeelden van VR en GGD):

¹ Dit betreft de volgende 17 gemeenten:

Kop van Noord-Holland:	Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel
West-Friesland:	Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec
Regio Alkmaar:	Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Heiloo en Uitgeest

- Wettelijke taken – kan niet op taakniveau worden bezuinigd;
- Taken waar niet op kan worden bezuinigd zonder ernstige impact (impact kan organisatorisch, operationeel, maatschappelijk, imago, financieel (waaronder frictiekosten) enz. zijn. Dit zal voor elke gemeenschappelijke verschillend zijn);
- Taken waar eventueel kan worden bezuinigd, met beperkte impact;
- Bezuinigingen door efficiency, beter organiseren (onderdeel van plan -do-check-act).

Het staat elke gemeenschappelijke regeling vrij om de methode organisatie specifiek te maken. Het zijn immers allemaal verschillende gemeenschappelijke regelingen qua omvang en missie.

- Voor alle twee scenario's wordt aangegeven wat de effecten zullen zijn, op het niveau van taken en impact.
- Deze scenario's worden toegevoegd aan de Kadernota en Meerjarenraming 2026 die de gemeenschappelijke regelingen eind dit jaar aanbieden aan de gemeenten en provincie.

Vragen

Heeft u vragen over deze brief, neemt u dan contact op met de voorzitter van de Regietafel of de adviseur financiën van Schagen (pim.deboer@schagen.nl).

Met vriendelijke groet,

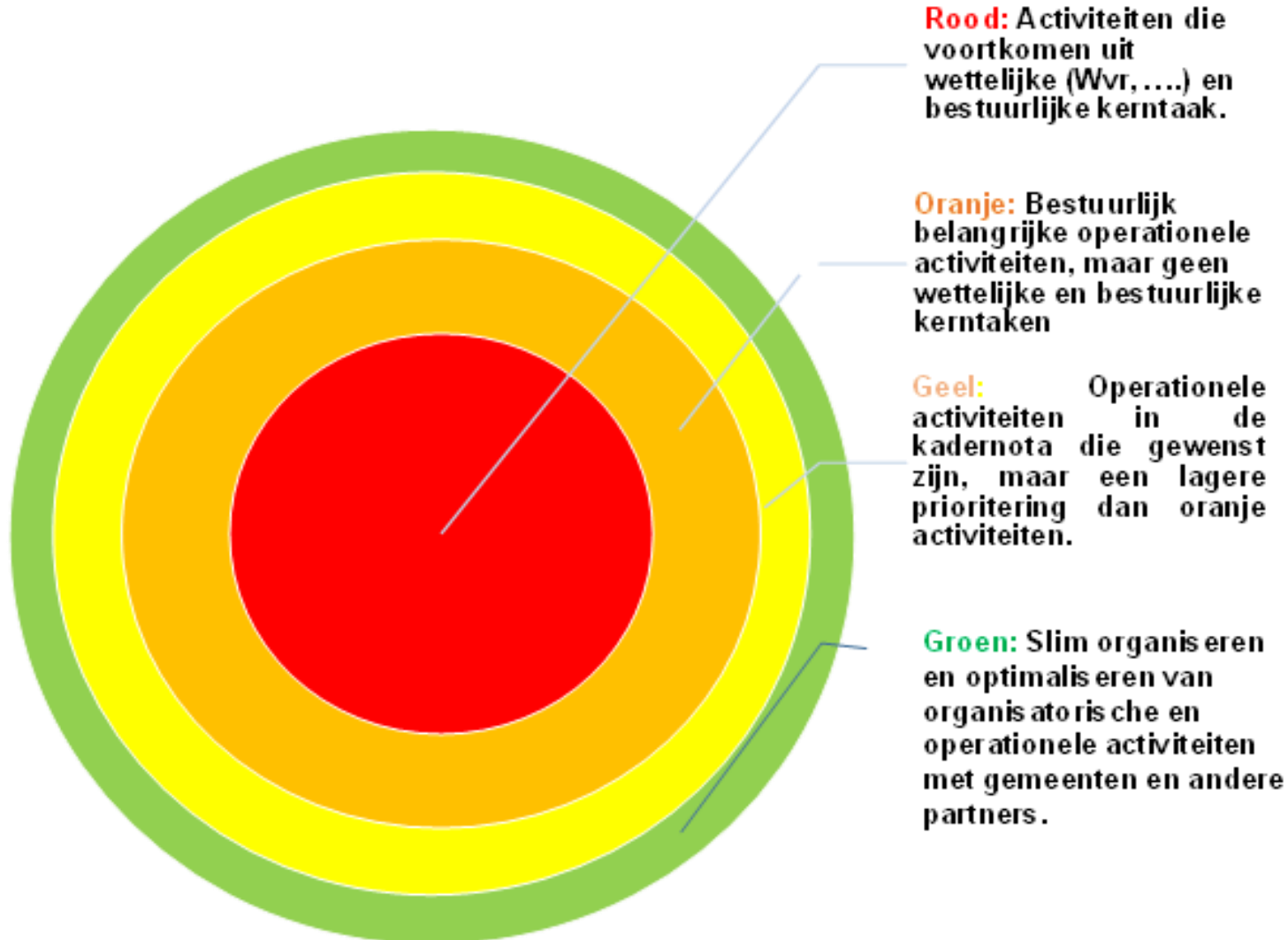
De Regietafel Noord-Holland Noord

M. van Kampen
 Voorzitter Regietafel Noord-Holland Noord
 Burgemeester Schagen

Regietafel Noord-Holland Noord

Marjan van Kampen	Burgemeester Schagen (voorzitter)
Lars Voskuil	Burgemeester Bergen
Michiel Pijl	Burgemeester Medemblik
Sjaak Vriend	Griffier Hollands Kroon
Louise Marijnissen	Griffier Koggenland
Rosanne Slootweg	Griffier Castricum
Astrid Huisman	Gemeentesecretaris Stede Broec
Jeroen van Egerschot	Directeur Den Helder
Annet Doesburg	Gemeentesecretaris Dijk en Waard
Quinten Foppe	Directeur Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Edward John Paulina	Directeur GGD Hollands Noorden
Krishna Taneja	Directeur Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Henriëtte van den Heuvel	Secretaris Regietafel

Methodiek rangschikken bezuinigingsmaatregelen VR

Methodiek rangschikken bezuinigingsmaatregelen GGD

- ✓ **Rode voorstellen:** Niet uit te voeren maatregelen met wettelijke of maatschappelijk irrationele impact
- ✓ **Oranje voorstellen:** Onwenselijke maatregelen met politiek maatschappelijke impact, maar technisch mogelijk.
- ✓ **Groene voorstellen:** Niet perse wenselijke maatregelen, maar relatief beperkt maatschappelijke impact.
- ✓ **Blauwe voorstellen:** Efficiency bevorderende voorstellen in de keten en samenwerkingsvoordelen.

The background is a vibrant green color. It features several stylized leaf patterns. Some leaves are solid black, while others are outlined in a darker green. A large, semi-transparent light green circle is positioned in the center of the page, serving as a backdrop for the text.

Uitnodiging

**NIEUWJAARSRECEPTIE TBO
WOENSDAG 15 JANUARI
16.00 - 18.00 UUR**

We kijken tijdens onze nieuwjaarsreceptie graag naar onze groene ambities voor Noord-Holland in 2025.

Naast een welkom van de voorzitter van de Terreinbeherende Organisaties (TBO) en een feestelijke toast, blikte de winnaar van de Knoop van 2024, gedeputeerde Rosan Kocken, terug op haar ervaringen van afgelopen jaar. Vervolgens overhandigen we de Knoop aan de winnaar van 2025.

Tijdens de receptie kunt u veel relaties binnen het groene netwerk van Noord-Holland ontmoeten.

We zien u graag!

Woensdag 15 januari 2024
Van 16.00 – 18.00 uur (inloop 15.45 uur)
Fort Zuidwijkermeer
Kanaalweg 15B, 1566 NB Assendelft

Ja, ik meld mij aan

Gemeente Amsterdam
Amsterdamse Bos

Aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland

Bovenkarspel : 13 november 2024

Onderwerp : Financiële en controleverordening, Normenkader, Controleprotocol en Auditplan

Bijlagennummer : 5a

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het algemeen bestuur heeft in april 2023 besloten een contract aan te gaan met ETL Assurance & Overheidsaccountants (ETL) voor de accountantscontroles over de boekjaren 2023 tot en met 2025.

De accountant verstrekt bij de jaarrekening een Verslag van bevindingen waarin het oordeel over de getrouwheid is opgenomen. Om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid heeft ETL een vastgesteld controleprotocol en normenkader nodig. Daarnaast maakt de accountant een auditplan ten behoeve van de controle.

Financiële en controleverordening

Het Recreatieschap volgt de Financiële verordening 2023 en Controleverordening 2023 van de gemeente Stede Broec. Beide verordeningen zijn voor onbepaalde tijd van toepassing. In 2023 is bij de vaststelling van deze stukken door het algemeen bestuur besloten in de Financiële verordening op het volgende punt af te wijken:

- Paragraaf 3, artikel 10, derde lid: voor het Recreatieschap geconstateerde afwijkingen worden nader toegelicht indien deze hoger zijn dan het bedrag van € 20.000.

Normenkader

Het normenkader betreft een inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante interne en externe wet- en regelgeving, waaronder ook die van het Recreatieschap Westfriesland zelf. Het normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van nieuwe wet- en regelgeving en ter vaststelling aan het algemeen en dagelijks bestuur voorgelegd.

Controleprotocol

Het controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarstukken. Het controleprotocol heeft voorts tot doel vergelijkbare aanwijzingen te geven aan het dagelijks bestuur over de rechtmatigheidsverantwoording, waaronder de van toepassing zijnde toleranties.

Het controleprotocol is in 2023 vastgesteld. Het Controleprotocol 2023 zal ook voor de controle over 2024 worden gehanteerd.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de minimumvereisten voor de accountantscontrole benoemd.

Auditplan

Het auditplan is een gedetailleerd overzicht van de controleaanpak, de reikwijdte van de controle en de communicatie richting de organisatie. Ook bevat dit plan de vastgestelde aandachtsgebieden voor de interim- en jaarrekeningcontrole. De accountant geeft de mogelijkheid om in het Auditplan specifieke speerpunten mee te nemen voor de controle. Het voorstel is om geen gebruik te maken van deze mogelijkheid.

Het Auditplan vermeldt nog het opstellen van een Boardletter. Omdat het Recreatieschap de financiële administratie bij de SED-organisatie heeft belegd gaat deze voornamelijk over de SED-organisatie en niet zozeer over het Recreatieschap zelf. Daarom zal er geen Boardletter worden opgesteld voor het Recreatieschap maar zullen de bevindingen worden opgenomen in het accountantsverslag.

Wij stellen u voor om:

- Het Normenkader 2024 vast te stellen;
- Het Auditplan 2024 ter kennisgeving aan te nemen;
- Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om specifieke speerpunten mee te nemen voor de controle van de jaarstukken 2024.

De secretaris,

de voorzitter,

Onderwerp : Financiële en controleverordening, Normenkader, Controleprotocol en Auditplan

Bijlagenummer : 5a

Het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland;

gelezen het voorstel van 13 november 2024;

gelet op artikel 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

b e s l u i t:

- Het Normenkader 2024 vast te stellen;
- Het Auditplan 2024 ter kennisgeving aan te nemen;
- Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om specifieke speerpunten mee te nemen voor de controle van de jaarstukken 2024.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland, gehouden op 11 december 2024.

De secretaris,
Karel Schoenaker

De voorzitter,
Nico Slagter

Besluit van de gemeenteraad

Zaaknummer: 218254

De raad van de gemeente Stede Broec;

Gelet op artikel 212 gemeentewet

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 november 2023

b e s l u i t :

vast te stellen de:

Financiële verordening Stede Broec 2023

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van burgemeester en wethouders waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling, beleidsindicatoren en paragrafen

De raad stelt op voorstel van burgemeester en wethouders de programma-indeling, de beleidsindicatoren en de paragrafen vast.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt:
 - a. van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringsbudget weergegeven, en
 - b. in aanvulling op het bepaalde in de artikelen 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.
2. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringsbudgetten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
3. In het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma worden posten vanaf € 20.000 afzonderlijk gespecificeerd.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

Burgemeester en wethouders bieden de raad elk jaar een kadernota aan met een voorstel over de kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringsbudgetten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. De raad autoriseert een investeringsbudget bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie of voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen via een apart voorstel.
3. Burgemeester en wethouders informeren de raad als zij verwacht dat de lasten van een programma de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een geautoriseerde investeringsbudget dreigen te overschrijden of de baten van een programma de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden.
4. Bij de behandeling van de tussentijdse rapportages in de raad bedoeld in artikel 6, eerste lid, doen burgemeester en wethouders voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringsbudgetten en het bijstellen van het beleid.
5. Goedkeuring voor verschuivingen tussen de jaarschijven van een investeringsbudget worden aan de raad integraal voorgelegd bij de jaarrekening.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

1. Burgemeester en wethouders informeren de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente.
2. De tussentijdse rapportages bevatten in ieder geval:
 - a. een uiteenzetting over de bijstelling van het beleid en de uitvoering;
 - b. een overzicht met de bijgestelde budgetten met een toelichting;
 - c. de bijstelling van toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
 - d. de bijstelling van de investeringsbudgetten.
 - e. het resultaat, volgend uit de onderdelen b en c.

Artikel 7. Jaarstukken

Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken bieden burgemeester en wethouders de raad het voorstel aan over de bestemming van het resultaat.

Artikel 8. Overhevelingsbesluit

Burgemeester en wethouders kunnen de raad voorstellen om restantbudgetten over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar als is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- a. het gaat om incidenteel toegekend budget wel of niet gedekt door gelden van derden of reserves;
- b. de gevraagde ruimte is op het betreffende beschikbaar gestelde budget in het boekjaar nog aanwezig;
- c. aangetoond is dat de afwikkeling door omstandigheden niet heeft kunnen plaatsvinden, maar nog wel moet plaatsvinden en
- d. de uitvoering van de activiteiten kan plaatsvinden binnen de werkplanning van het nieuwe boekjaar.

Artikel 9. Informatieplicht

Burgemeester en wethouders informeren de raad:

- a. over ontwikkelingen die van relevante invloed zijn op de financiële positie van de gemeente en
- b. conform de afspraken die daarover zijn gemaakt in de beleidsnota's.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteren burgemeester en wethouders aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten van de gemeente. Voor de bepaling van de totale lasten wordt aangesloten bij de terminologie zoals die is opgenomen in de geldende Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 12 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringsbudgetten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde budget. Als er sprake is van een overschrijding van een jaarbudget, passend binnen het totaal van het investeringsbudget, wordt deze als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Burgemeester en wethouders zorgen voor en leggen vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Burgemeester en wethouders bieden de raad een nota activabeleid aan. Hierin worden regels opgenomen over de waardering, activering en afschrijving van de vaste activa. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.
2. Burgemeester en wethouders bieden de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsoverzicht aan in de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten.

Artikel 15. Reserves en voorzieningen

1. Burgemeester en wethouders bieden de raad een nota reserves en voorzieningen aan. Hierin wordt beleid over reserves en voorzieningen in opgenomen. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.
2. Bij een voorstel voor de instelling van een reserve wordt in ieder geval het doel aangegeven.

Artikel 16. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentorekening

- gehanteerd. Bij deze kostentoe rekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), de gedeerde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging en eventuele andere toerekenbare kosten.
 3. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden wordt uitgegaan van het aandeel in de totale geraamde overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten die met de betreffende heffing maximaal in rekening kunnen worden gebracht, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de taakvelden.

Artikel 17. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten en werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaan burgemeester en wethouders uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen.
4. Bij afwijking van het eerste, tweede of derde lid vanwege een publiek belang doen burgemeester en wethouders vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteiten wordt gemotiveerd.
5. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in het vorige lid zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en er sprake is van een van de uitzonderingen zoals genoemd in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 18. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Burgemeester en wethouders zorgen voor jaarlijks geactualiseerde verordeningen voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, rechten, heffingen en prijzen.
2. Deze verordeningen worden vastgesteld door de raad.
3. Burgemeester en wethouders leggen bij een tussentijdse wijziging van bovenstaande verordeningen vooraf een besluit voor aan de raad.

Artikel 19. Financieringsfunctie

1. Burgemeester en wethouders leggen de regels ter uitvoering van de financieringsfunctie vast in het treasurystatuut.
2. Dit statuut wordt vastgesteld door de raad.
3. Burgemeester en wethouders stellen een leningen- en borgstellingenbeleid op. Dit beleid behandelt de werkwijze omtrent het verstrekken van leningen, garanties, borgstellingen en risicodragend kapitaal.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 20. Paragrafen

Bij de begroting en de jaarstukken nemen burgemeester en wethouders conform het Besluit begroting en verantwoording minimaal de verplichte onderdelen van de paragrafen op.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 21. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en voor het maken van kostencalculaties;

- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e. het afleggen van verantwoording door burgemeester en wethouders aan de raad over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 22. Financiële organisatie

Burgemeester en wethouders dragen in ieder geval zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringsbudgetten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- g. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen, en
- h. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.
- i. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.

Artikel 23. Interne controle

1. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteren burgemeester en wethouders daarover in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast informeren burgemeester en wethouders de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de vijf jaar. Bij afwijkingen in de administratie nemen burgemeester en wethouders maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 24. Intrekking oude regeling

De Financiële verordening Stede Broec 2017 wordt ingetrokken.

Artikel 25. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023 en is van kracht vanaf de jaarstukken 2023 en vanaf de begroting 2024 en tussentijdse rapportages.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening Stede Broec 2023.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Stede Broec in zijn openbare vergadering van 14 december 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

J.N.M. Commandeur

R.A.P. Wortelboer

Besluit van de gemeenteraad

Zaaknummer: 218254

De raad van de gemeente Stede Broec;

Gelet op artikel 213, eerste lid, van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 november 2023

b e s l u i t :

vast te stellen de Controleverordening gemeente Stede Broec 2023.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. accountant:
een door de raad aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
2. accountantscontrole:
controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de accountant;
3. auditcommissie:
een raadscommissie, zoals bedoeld in de 'Verordening Auditcommissie gemeente Stede Broec'.
4. boardletter:
een samenvatting van de managementletter met de bestuurlijke relevante punten, met als oogmerk om hierover publiekelijk verantwoording af te leggen;
5. managementletter:
verslag van de accountant gericht aan het bestuur van de SED organisatie met belangrijke bevindingen en adviezen voor verbetering van de interne beheersing, de IT-omgeving en actuele ontwikkelingen;
6. rechtmatigheidsverantwoording:
de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.
7. deelverantwoording:
een in opdracht van de raad ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een deel van de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;
8. jaarrekening:
jaarrekening van de gemeente als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole vindt plaats door een accountant. De aanwijzing van de accountant geschiedt voor een periode van maximaal acht jaar.
2. Het college bereidt in overleg met de raad en auditcommissie de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
3. De raad stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval:
 - a) de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door het college en afwijkende rapportagegrenzen;
 - b) de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbasis en goedkeuringstoleranties en afwijkende rapporteringstoleranties
 - c) de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d) de aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
 - e) de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering, zoals de management- en boardletter;
 - f) de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
 - g) de gemeentelijke producten of organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
4. In afwijking van het derde lid, aanhef, kan de raad in het programma van eisen opnemen, dat de raad jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de onder f en g genoemde onderdelen vaststelt.
5. De raad stelt de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende wegingsfactoren vast.
6. De raad legt in het Controleprotocol nadere aanwijzingen voor de accountant vast over de reikwijdte van de accountantscontrole op de jaarrekening, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het college kan de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het college informeert de raad vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het college draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries.
3. Het college draagt de zorg voor de verantwoording aan derden en neemt hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het college bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door de raad aangewezen accountant, indien dit in het belang van de gemeente is.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening:
 - a. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie;
 - b. de accountant voert de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie van de gemeente uit.
2. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, de auditcommissie en vertegenwoordigers van de gemeente.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het college

1. Het college is verantwoordelijk voor desamenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor accountantscontrole.
2. Het college draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigt het college schriftelijk aan de accountant, dat alle voor het college bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant, is verstrekt.
4. Het college overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen voor uiterlijk 1 juli aan de raad.
5. Het college overlegt de boardletter met een reactie vanuit het college voor uiterlijk 1 juli aan de raad.
6. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in de raad beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het college aan de raad en de accountant gemeld.
7. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het college zo veel mogelijk gebruik van het namens het college uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.
8. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de gemeente en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering van de ambtelijke organisatie.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

1. Het college draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle relevante werkplaatsen en informatiedragers van de gemeente.
2. De accountant is bevoegd om van alle in de gemeentelijke organisatie werkende personen mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het college draagt er zorg voor, dat de in de gemeentelijke organisatie werkende personen hieraan hun medewerking verlenen.

3. Het college draagt er zorg voor, dat alle in de gemeentelijke organisatie werkende personen zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door het college niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan de raad en zendt een afschrift hiervan aan het college.
2. In aanvulling op het verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde controles verslag uit over zijn bevindingen die niet van bestuurlijk belang zijn aan de daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.
3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan de raad door de accountant aan het college voorgelegd met de mogelijkheid voor het college om op deze stukken te reageren.
4. De accountant bespreekt voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken het verslag van bevindingen met de auditcommissie.

Artikel 8. Intrekking oude regeling

De 'Controleverordening gemeente Stede Broec (2015)' wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023 met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelverantwoordingen van het verslagjaar 2023 en later.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: 'Controleverordening gemeente Stede Broec 2023'.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Stede Broec in zijn openbare vergadering van 14 december 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

J.N.M. Commandeur

R.A.P. Wortelboer

Normenkader 2024 Recreatieschap Westfriesland

Onderdeel	Interne wet- en regelgeving:	Externe wet- en regelgeving
Financiering	Treasurystatuut 2017 Stede Broec	Wet financiering decentrale overheden Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden Regeling schatkistbankieren decentrale overheden Wet houdbare overheidsfinanciën
Financieel beheer	Financiële verordening Stede Broec 2023 Controleverordening gemeente Stede Broec 2023 Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Stede Broec Nota activabeleid 2021 Recreatieschap Westfriesland	Grondwet Gemeentewet Burgerlijk Wetboek Algemene wet bestuursrecht Wet gemeenschappelijke regelingen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten Wet op het BTW-Compensatiefonds Uitvoeringsregeling BTW-compensatiefonds Richtlijn gunnen overheidsopdrachten (2014/24/EU) Aanbestedingswet 2012 Aanbestedingsreglement Werken 2016 Gids Proportionaliteit, 2e herziening, januari 2020 Gids Proportionaliteit, 3e herziening, 1 januari 2022 Klachtenregeling (Klachtenmeldpunt SED Organisatie) Wet op de omzetbelasting 1968
Personeel	Personeelsreglement SED Organisatie	Ambtenarenwet 2017 Wet normalisering rechtspositie ambtenaren Fiscale en sociale verzekeringswetgeving CAO sgo CAO gemeenten Algemene pensioenwet politiek ambtsdragers Wet op de identificatieplicht Wet normering Topinkomens (WNT) Beleidsregels WNT 2024 Uitvoeringsregeling WNT Uitvoeringsbesluit WNT Verantwoordingsmodel WNT 2024
Overigen	Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Westfriesland Mandaatregeling Recreatieschap Westfriesland 2017 Verordening Recreatieschap Westfriesland op de heffing en invordering van havengeld Haven Wijdenes 2018 Gemeenschappelijke regeling SED-Organisatie	Wet markt en overheid Besluit markt en overheid Archiefwet 1995
Privacy	Privacybeleid	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG)
Informatiebeveiligingsbeleid	Informatieveiligheidsbeleid SED (Informatiebeveiliging op tactisch niveau 2020-2022)	Europese Netwerk- en informatiebeveiligingsrichtlijn (NIB2) Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO 2.0) Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen (Wbni) Wet weerbaarheid kritieke entiteiten (WWKE) Cyberbeveiligingswet (Cbw)

Besluit van de gemeenteraad

Zaaknummer: 218254

De raad van de gemeente Stede Broec;

Gelet op artikel 213 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 november 2023

b e s l u i t :

Vast te stellen het Controleprotocol 2023 gemeente Stede Broec:

Controleprotocol 2023 gemeente Stede Broec

1. Inleiding

In artikel 213 van de Gemeentewet is opgenomen dat elke gemeente een controleverordening dient op te stellen. De geactualiseerde controleverordening van de gemeente Stede Broec is in de raadsvergadering van 14 december 2023 vastgesteld op basis van de nieuwe modelverordening van VNG. In het verlengde van de controleverordening is ook het controleprotocol geactualiseerd. In het controleprotocol wordt door de raad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de jaarrekeningcontrole, het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording en het opstellen van een normenkader.

Het voorliggend protocol is van toepassing met ingang van het boekjaar 2023 en geldt voor onbepaalde duur. Het controleprotocol wordt geactualiseerd als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Dat is bij voorbeeld het geval bij wijziging van accountant of van de op het protocol van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Het college stelt jaarlijks een geactualiseerd normenkader op met hierin de voor de jaarrekening relevante externe en interne wet- en regelgeving en legt dit ter vaststelling voor aan de raad. Dit normenkader wordt na vaststelling ter kennisgeving gestuurd aan de accountant.

1.1 Doelstelling van dit protocol

De raad geeft door middel van dit controleprotocol nadere aanwijzingen aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente. Ook geeft de raad vergelijkbare aanwijzingen aan het college over de rechtmatigheidsverantwoording, waaronder de van toepassing zijnde toleranties.

1.2 Wettelijk kader

De Gemeentewet (artikel 213) schrijft voor dat de raad één of meer accountants aanwijst, als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek, voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle

Het verslag van bevindingen geeft conform artikel 213 van de Gemeentewet op grond van de uitgevoerde controle aan of:

- de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva een getrouwe weergave van de werkelijkheid zijn;

- de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave is van de werkelijkheid oftewel in overstemming is met de (interne) wet- en regelgeving, waaronder eventuele verordeningen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht is op een getrouwe en rechtmatige verantwoording;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is oftewel het beschrijvende deel in overeenstemming is met het cijfermatige deel.

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening, inclusief de hiervan deel uitmakende rechtmatigheidsverantwoording.

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten. Hij baseert zich daarbij met name op risicoanalyse, statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

Met het oog op de bruikbaarheid van de resultaten van (verbijzonderde) interne controles (IC-VIC's) in de accountantscontrole hanteert het college bij de inrichting van IC-VIC's ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording zoveel mogelijk de toleranties welke overeenkomen met de uitgangspunten van de accountantscontrole op getrouwheid.

3.1 Goedkeuringstoleranties

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening en de som van onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Een overschrijding van een goedkeuringstolerantie wordt tot uitdrukking gebracht in de strekking van de controleverklaring.

Voor de goedkeuringstoleranties wordt aangesloten bij de wettelijke minimumeisen zoals opgenomen in het geldende Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado). De tolerantie wordt bepaald op basis van de omvangsbasis Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).

3.2 Rapporteringstoleranties

De rapporteringstolerantie heeft betrekking op het vastgestelde bedrag waarboven de accountant geconstateerde fouten en onzekerheden opneemt in het verslag van bevindingen.

De rapporteringstolerantie wordt vastgesteld op een bedrag van € 100.000.

Dit houdt in dat de accountant alle geconstateerde fouten en onzekerheden die boven dit bedrag uitkomen, rapporteert in zijn verslag van bevindingen.

Voor de specifieke uitkeringen (gelden van het Rijk, zoals bijvoorbeeld de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten; BUIG) zijn de specifieke bepalingen van toepassing zoals opgenomen in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).

3.3 Verantwoordingsgrens rechtmatigheidsverantwoording

De verantwoordingsgrens is de grens waarboven het college in de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert aan de raad over afwijkingen in de jaarrekening. Hierbij bestaan afwijkingen in de rechtmatigheidsverantwoording uit:

- (rechtmatigheids-) fouten, bestaande uit posten in de jaarrekening waarvan is vastgesteld dat de in het normenkader opgenomen wet- en regelgeving en/of de door de raad vastgestelde begrotingsvoorschriften niet zijn nageleefd en
- (rechtmatigheids-) onduidelijkheden, bestaande uit posten in de jaarrekening waarvan onduidelijk is of het normenkader of begrotingsvoorschriften zijn nageleefd.

Voor alle fouten in de jaarrekening tezamen geldt een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten. Voor alle onduidelijkheden in de jaarrekening tezamen geldt ook een grens van 3% van de totale lasten. Voor de bepaling van de totale lasten wordt aangesloten bij terminologie zoals die is opgenomen in de geldende Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV.

3.4 Signaleringsgrens

De signalering grens is de grens waarboven het college in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting geeft op de rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden met beschrijving van de genomen of nog te nemen acties ter voorkoming van afwijkingen in de toekomst.

Deze signalering grens is gelijk aan de in paragraaf 3.2 beschreven rapporteringstolerantie oftewel € 100.000.

4. Reikwijdte van de controle op de rechtmatigheid

Voor de jaarrekening, inclusief de hiervan deel uitmakende rechtmatigheidsverantwoording zijn de volgende rechtmatigheidscriteria te onderkennen:

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium
- Calculatiecriterium
- Valuteringscriterium
- Adresseringscriterium
- Volledigheidscriterium
- Aanvaardbaarheidscriterium
- Leveringscriterium

De eerste drie criteria zijn voornamelijk van toepassing op de rechtmatigheidsverantwoording van het college en de controle op de getrouwheid hiervan door de accountant. De laatste zes criteria worden gezien vanuit de getrouwheidscontrole door de accountant.

Gelet op het belang van de rechtmatigheidscontrole wordt hier nader ingegaan op de eerste drie criteria. De controle op de rechtmatigheid is gericht op de naleving van de in het normenkader vastgelegde externe en interne wet- en regelgeving voor zover hieruit financiële beheerhandelingen (kunnen) voortkomen, resulterende in baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening.

De externe wet- en regelgeving omvat alle wet- en regelgeving van hogere overheden.

De interne wet- en regelgeving omvat alle gemeentelijke verordeningen, begrotingen en andere raadsbesluiten met een kaderstellend karakter.

Collegebesluiten zijn voor het normenkader uitsluitend van belang voor zover het college hiermee uitvoering geeft aan een verplichting in de wet- en regelgeving of een raadsbesluit.

4.1 Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium houdt in dat financiële beheerhandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten en aan de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en de hiermee samenhangende programma's.

Het begrotingscriterium richt zich primair op de baten en lasten op programmaniveau. Het bestaande beleid van de raad wordt afgeleid uit de programmabegroting met toelichting, de begrotingswijzigingen met toelichting en andere raadsbesluiten die in de begroting zijn verwerkt.

4.2 Voorwaardencriterium

Aan de besteding en inning van gelden door een gemeente zijn bepaalde voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden liggen vast in (interne) wet- en regelgeving, waaronder eventuele verordeningen. Het college toetst of aan deze voorwaarden wordt voldaan. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- Doelgroep
- Termijn
- Grondslag
- Administratieve bepalingen
- Normbedragen
- Bevoegdheden
- Bewijsstukken
- Recht, hoogte en duur

De precieze invulling verschilt per wet, regeling of verordening. Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden erop van toepassing zijn. De door hogere overheden

gestelde voorwaarden liggen volledig vast. Dit geldt echter niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. De raad dient op grond van het normenkader het voorwaardencriterium te operationaliseren. Dit houdt in dat een zichtbare vertaalslag plaatsvindt van de in het normenkader vermelde wet- en regelgeving naar concrete beheersmaatregelen binnen de processen (toetsingskader). Het college dient op basis hiervan het voorwaardencriterium te toetsen.

4.3 Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O-criterium)

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig. Deze maatregelen zijn over het algemeen een integraal onderdeel van de administratieve organisatie / interne beheersing van processen. SED Organisatie heeft in 2023 ook specifiek M&O-beleid geformuleerd (Beleid Misbruik & Oneigenlijk gebruik - Integriteit als basis voor vertrouwen en rechtmatigheidsverantwoording).

Hierin wordt onder meer gerefereerd aan reeds bestaande M&O regelingen zoals de Gedragscode SED Organisatie.

5. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant hierna in het kort weergegeven als volgt:

5.1 Interim controle

In de tweede helft van het boekjaar voert de accountant een interim-controle uit. De accountant bespreekt zijn bevindingen uit de interimcontrole vooraf met het bestuur van de SED organisatie door middel van een managementletter en rapporteert hierover vervolgens aan de raad in een boardletter.

5.1.1 Management/boardletter

In de managementletter van de SED organisatie wordt in ieder geval het volgende aangegeven:

- de verbeterpunten in de opzet en werking van het financieel beheer, de geautomatiseerde gegevensverwerking, de planning- en control-instrumenten en het risicomanagement, indien en zover de accountantscontrole daartoe aanleiding geeft;
- De overige verbeterpunten in de bedrijfsvoering, eveneens indien en voor zover de accountantscontrole daartoe aanleiding geeft (natuurlijke adviesfunctie).

De managementletter wordt uitgebracht aan het bestuur van de SED organisatie

De boardletter bevat een samenvatting van de bestuurlijk relevante informatie uit de managementletter die is uitgebracht aan het bestuur van de SED organisatie.

5.2 Jaarrekeningcontrole

Als gevolg van de jaarrekeningcontrole worden een verslag van bevindingen en een controleverklaring uitgebracht aan de raad. Een afschrift hiervan gaat naar het college.

5.2.1 Verslag van bevindingen

Het verslag van bevindingen bevat in ieder geval bevindingen over:

- de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- de vraag of de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening toereikend is en;
- onregelmatigheden in de jaarrekening.

Voordat het verslag naar de raad gaat, wordt het voorgelegd aan het college. Het college heeft de mogelijkheid te reageren en kanttekeningen te plaatsen bij de constatering in het (concept) verslag van bevindingen. Voorafgaande aan de behandeling in de raad wordt het verslag van bevindingen in de auditcommissie besproken in aanwezigheid van de accountant.

5.2.2 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde, wettelijk voorgeschreven wijze de uitkomst van de controle weergegeven ten aanzien van de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de hiervan

deel uitmakende rechtmatigheidsverantwoording. Deze controleverklaring is bestemd voor de raad, zodat deze de door het college opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

5.3 Rapportering door college

Het college verklaart door middel van de rechtmatigheidsverantwoording in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Hierin worden afwijkingen vermeld en toegelicht voor zover deze de in paragraaf 3.3. bedoelde verantwoordingsgrens overschrijden.

Het college geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting op de afwijkingen en van de maatregelen welke zijn of worden genomen ter voorkoming van herhaling hiervan voor zover het totaalbedrag van de afwijkingen de in paragraaf 3.4 bedoelde signaleringsgrens overschrijden.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Stede Broec in zijn openbare vergadering van 14 december 2023.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

J.N.M. Commandeur

R.A.P. Wortelboer

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Controleplan 2024

Recreatieschap Westfriesland

Samenvatting

Onze controleopdracht

Risicoanalyse controleaanpak

Samenwerking

Aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Westfriesland
De Middend 2
1611 KW Bovenkarspel

28 oktober 2024

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij delen wij graag ons controleplan voor de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2024 met u. Dit controleplan geeft u onder andere een overzicht van de manier waarop wij met u willen samenwerken, hoe wij de controle zullen uitvoeren, welke processen en posten onze hoogste aandacht hebben en met welke tolerantie wij de controle zullen uitvoeren.

Het controleplan begint met een samenvatting waarin u op twee pagina's ziet wat de belangrijkste uitgangspunten zijn van onze samenwerking en controleaanpak. Daarna gaan wij met meer diepgang in op de reikwijdte, scope en randvoorwaarden van onze controle. Hierbij hebben wij ook het effect van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording op uw en onze rol bij de controle uiteengezet. Vervolgens geven wij u meer inzicht in onze controlefilosofie, onze controleaanpak en de significante risico's die wij onderkennen bij onze controle. In het laatste deel van het controleplan stellen wij ons controleteam aan u voor. Daarnaast leggen wij uit hoe wij met u samenwerken en communiceren. Ook de controleplanning komt hierbij aan de orde.

Dit controleplan is opgezet als interactief document waar u eenvoudig doorheen kunt navigeren door op de menuopties aan de linkerkant of de onderstreepte woorden te klikken. Tevens kunt u met de pijltjes rechtsonder een pagina terug of vooruit. Wij vragen u uit duurzaamheidsoverweging terughoudend te zijn met het printen van het controleplan. Indien wij de gebruikersvriendelijkheid van het plan kunnen verbeteren, dan horen wij dat graag van u.

Mocht u naar aanleiding van het lezen van dit controleplan nog vragen hebben, dan zijn wij graag bereid om deze, via de griffie, te beantwoorden.

Wij kijken uit naar een prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,
ETL Assurance & Overheidsaccountants B.V.

J.G. Schuijt MSc RA

Samenvatting

Onze controleopdracht

Risicoanalyse controleaanpak

Samenwerking

Samenvatting van ons controleplan

De reikwijdte van onze controleopdracht

Onze controleopdracht bestaat uit de controle van de jaarrekening. Van het jaarverslag stellen wij vast of dit niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij geven een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening

Wij geven een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt.

Het dagelijks bestuur geeft een oordeel over de rechtmatigheid

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het dagelijks bestuur over geconstateerde afwijkingen. De verantwoordingsgrens wordt door het algemeen bestuur bepaald, maar bedraagt maximaal 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Voor 2024 heeft u de verantwoordingsgrens vastgesteld op 3%.

Wij gebruiken toleranties in onze controle

Als algemeen bestuur bepaalt u met welke nauwkeurigheid wij de jaarrekeningcontrole uitvoeren door het vaststellen van de goedkeuringstolerantie. U heeft gekozen om deze tolerantie te stellen op het wettelijke maximum van 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Wij zijn verplicht om een deel van de goedkeuringstolerantie te 'reserveren' voor onontdekte fouten. Om die reden doen wij een afslag van 20% om te komen tot onze uitvoeringstolerantie. Deze wordt door ons gebruikt in de uitvoering van de controle. Wij rapporteren op uw verzoek alle bevindingen boven een rapporteringsgrens.

De toleranties op basis van de primaire begroting zijn als volgt:

Tolerantie	Bedrag
Goedkeuringstolerantie	€ 17.500
Uitvoeringstolerantie	€ 14.000
Rapporteringstolerantie	€ 14.000

U heeft de grens waarboven wij alle bevindingen aan u dienen te rapporteren, de zogenaamde rapporteringstolerantie, vastgesteld op € 20.000. Omdat onze uitvoeringstolerantie lager ligt, hanteren wij deze uitvoeringstolerantie tevens als rapporteringstolerantie. De goedkeurings- en uitvoeringstolerantie kunnen nog wijzigen omdat deze gebaseerd zijn op de (werkelijke) totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves.

Wij hebben significante risico's geïdentificeerd

Uit onze risicoanalyse en onze kennis van de sector blijken geen significante risico's op fouten in de jaarrekening.

Wij hebben enkele algemene frauderisico's geïdentificeerd

Ten aanzien van fraude blijkt uit onze risicoanalyse en de kennis van de sector de volgende inherente frauderisico's:

- Risico dat exploitatiebudgetten worden verschoven

Samenvatting

Onze controleopdracht

Risicoanalyse controleaanpak

Samenwerking

Samenvatting van ons controleplan

Uw raad heeft ons speerpunten meegegeven

Voor 2024 kunt u voor specifieke speerpunten denken aan:

- De voortgang van de ontwikkeling van de interne beheersing binnen de SED Organisatie
- De wijze waarop gedurende het jaar begrotingswijzingen worden onderkend en worden verwerkt in de bijgestelde begroting

Wij geven onze verklaring af op de datum dat de jaarstukken worden vastgesteld

Uitgangspunt voor onze planning is dat wij onze controleverklaring en definitieve accountantsverslag verstrekken op de dag van de vergadering van de algemeen bestuur waarin de jaarstukken 2024 worden besproken.

Samenvatting

Onze
controleopdracht**Reikwijdte van de controle**

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

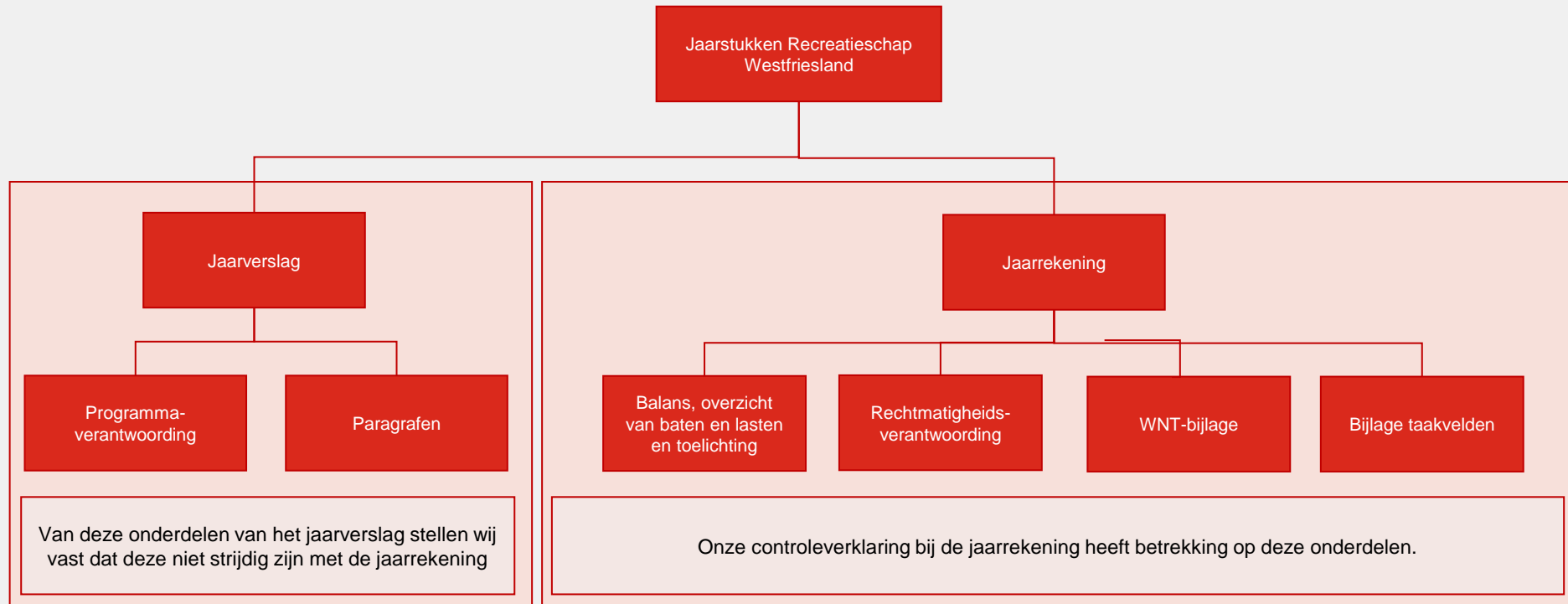
Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

De reikwijdte van onze controle

U heeft ons verzocht de jaarrekening 2024 van uw gemeenschappelijke regeling te controleren. De jaarstukken bestaan uit meerdere onderdelen, welke wij niet allemaal met dezelfde diepgang controleren. Onderstaand hebben wij daarom weergegeven op welke wijze wij de verschillende onderdelen van de jaarstukken in onze controle betrekken.

Op de volgende pagina hebben wij samengevat welke processen wel en welke processen niet in onze controle worden betrokken, bijvoorbeeld omdat de financiële omvang van die processen beneden onze uitvoeringstolerantie is.

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

De toleranties die wij bij onze controle zullen hanteren

Toleranties

De jaarrekening hoeft niet helemaal vrij te zijn van fouten en onzekerheden voordat wij een goedkeurend oordeel mogen afgeven bij de jaarrekening. Wij mogen op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) rekening houden met goedkeuringstoleranties. U bepaalt binnen de wettelijke kaders welke goedkeuringstoleranties wij hanteren. Op grond van het BADO bedraagt de goedkeuringstolerantie maximaal 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves voor fouten en 3% voor onzekerheden. Wij geven pas een niet-goedkeurende verklaring af als wij afwijkingen in de jaarrekening constateren boven deze grenzen. Als algemeen bestuur kunt u wel besluiten om ons te vragen de jaarrekening met een lagere tolerantie te controleren. Dit heeft u niet gedaan.

De relatie tussen de goedkeuringstolerantie, eventueel geconstateerde afwijkingen en ons oordeel kan als volgt worden samengevat:.

	≤ 1%	≤ 3%	≥ 3%	≥ 10%
Fouten	Goedkeurend	Beperking	Afkeuring	Afkeuring
Onzekerheden	Goedkeurend		Beperking	Oordeel-onthouding

Uitvoeringstolerantie

Omdat wij in de controle gebruik maken van deelwaarnemingen en steekproeven zijn wij volgens onze beroepsregels verplicht om een deel van de goedkeuringstolerantie te 'reserveren' voor onontdekte fouten. Om die reden doen wij een afslag van 20% op de goedkeuringstolerantie om te komen tot onze uitvoeringstolerantie. De uitvoeringstolerantie wordt door ons gebruikt in de uitvoering van de controle.

Rapporteringstolerantie

De rapporteringstolerantie is de grens waarboven wij gevonden afwijkingen aan u rapporteren. Deze grens bepaalt u zelf en is afhankelijk van de mate van detail waarmee u geïnformeerd wilt worden. De hoogte van de rapporteringstolerantie heeft geen invloed op de nauwkeurigheid of diepgang van onze aanpak.

U heeft de grens waarboven wij alle bevindingen aan u dienen te rapporteren vastgesteld op € 20.000. Omdat onze uitvoeringstolerantie lager ligt, hanteren wij deze uitvoeringstolerantie tevens als rapporteringstolerantie. De goedkeurings- en uitvoeringstolerantie kunnen nog wijzigen omdat deze gebaseerd zijn op de (werkelijke) totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves.

Samenvatting

**Onze
controleopdracht**

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

De toleranties die wij bij onze controle zullen hanteren

Samenvatting van de toleranties

Voor dit controlejaar hanteren wij, op basis van de primaire begroting, de volgende toleranties. De goedkeurings- en uitvoeringstolerantie kunnen nog wijzigen omdat deze gebaseerd zijn op de (werkelijke) totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves.

Tolerantie	Bedrag
Goedkeuringstolerantie	€ 17.500
Uitvoeringstolerantie	€ 14.000
Rapporteringstolerantie	€ 14.000

WNT

Voor de controle op de bijlage Wet Normering Topinkomens gelden de toleranties zoals jaarlijks gepubliceerd in het controleprotocol WNT. De betreffende toleranties variëren van 0 (in geval van wel/niet opnemen functionarissen) tot enkele duizenden euro's ten aanzien van onjuistheden in de verantwoording.

Samenvatting

Onze
 controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
 controleaanpak

Samenwerking

De processen die onze aandacht hebben tijdens de controle

In de tabel hiernaast hebben wij de processen opgenomen die wij met verhoogde aandacht zullen betrekken bij onze controlewerkzaamheden. Hierbij hebben wij ook aangegeven hoe wij het risico inschatten dat de baten, lasten en/of balansmutaties die uit deze processen voortkomen, kunnen leiden tot een fout die hoger is dan onze uitvoeringstolerantie.

De uitvoeringstolerantie wordt door ons gebruikt in de uitvoering van de controle. Het bepaalt mede welke processen onze verhoogde aandacht hebben en hoeveel testwerkzaamheden wij moeten uitvoeren om voldoende en geschikte controlebewijs te verkrijgen.

Proces / post	Risico
Rechtmatigheidsverantwoording	Hoog
Memoriaalboekingen	Hoog
Betalingsorganisatie	Hoog
Investeringen en kredietbeheer	Normaal
Risicomanagement	Normaal
Analyse tussenrekeningen	Normaal
Budgetbeheer	Normaal
Planning & Control cyclus	Normaal

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

De achtergrond en inhoud van de rechtmatigheidsverantwoording

Achtergrond

Net als vorig jaar moet het dagelijks bestuur verantwoording afleggen over de rechtmatigheid. De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening. Daarom valt deze verantwoording binnen de reikwijdte van de controle van de jaarrekening. Daarmee zijn voor het algemeen bestuur waarborgen ingebouwd dat het dagelijks bestuur niet zomaar de verantwoording kan opstellen en afgeven.

Bij rechtmatigheid in dit kader bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Baten, lasten en balansmutaties moeten rechtmatig tot stand zijn gekomen. De rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur gaat dus primair om de financiële beheershandelingen.

Rechtmatigheidscriteria

In de rechtmatigheidsverantwoording legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de volgende drie rechtmatigheidscriteria:

- **Begrotingsrechtmatigheid:** handelt het dagelijks bestuur binnen de door het algemeen bestuur beschikbaar gestelde budgetten en kredieten.
- **Misbruik en oneigenlijk gebruik:** zijn in (de uitvoering van) het beleid voldoende waarborgen opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen of tegen te gaan?
- **Voorwaardencriterium:** zijn de baten, lasten en balansmutaties in overeenstemming met wet- en regelgeving tot stand gekomen?

Alle andere criteria worden afgedekt door het oordeel van de accountant over het getrouwe beeld van de jaarrekening. Deze hoeven niet vermeld te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Afwijkingen

In de rechtmatigheidsverantwoording rapporteert het dagelijks bestuur over geconstateerde afwijkingen. Onder afwijkingen wordt verstaan fouten en onduidelijkheden over de rechtmatigheid van een financiële beheershandeling. De grens waarboven afwijkingen in de verantwoording worden opgenomen (de verantwoordingsgrens) wordt door het algemeen bestuur bepaald maar bedraagt maximaal 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves. Hieronder hebben wij voor enkele gebeurtenissen aangegeven of ze in de rechtmatigheids-verantwoording moeten worden opgenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording		
Afwijkingen van wet- en regelgeving	Niet opnemen	Opnemen
Voorwaarden worden niet nageleefd; geen directe financiële consequenties.	V	
Voorwaarden worden niet nageleefd; wel directe financiële consequenties.		V
Geen effectieve M&O-maatregelen , waardoor rechtmatigheidsafwijkingen ontstaan die geen effect hebben op de getrouwheid.		V
Geen effectieve M&O-maatregelen , maar geen rechtmatigheidsafwijkingen.	V	
<u>Alle</u> afwijkingen ten opzichte van de begroting (exploitatie en investeringen), ook indien deze binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid blijven.		V

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Het effect van de rechtmatigheidsverantwoording op uw en onze rol

Rol van het algemeen bestuur

De rechtmatigheidsverantwoording betekent voor u een versteviging van de kaderstellende en controlerende rol. Het is van belang dat u hier zelf actief op in blijft spelen.

Kaderstellen

U heeft op verschillende momenten een kaderstellende rol:

1. Bij de vaststelling van de financiële verordening. Daarin staan de (financiële) spelregels waaraan de gemeenschappelijke regeling zich moet houden. Omdat alle gemeenschappelijke regelingen verschillend zijn, is het belangrijk dat hier maatwerk wordt geleverd.
2. Bij de vaststelling van de verantwoordingsgrens. Voor iedere gemeenschappelijke regeling geldt dat het algemeen bestuur een afweging moet maken tussen enerzijds de hoogte van de verantwoordingsgrens en anderzijds de inspanningen die voor het ambtelijk apparaat nodig zijn. U heeft deze grens vastgesteld op 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves.
3. Bij de vaststelling van het normenkader. Het normenkader is de set aan regelgeving waaraan in het kader van de rechtmatigheid moet worden voldaan.

Controleren

De controlerende rol komt met name aan de orde bij het vaststellen van de jaarstukken, maar heeft ook betrekking op andere documenten die aan u ter beoordeling worden voorgelegd. Bij de bespreking van de stukken wordt de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur en het accountantsrapport besproken.

U kunt het dagelijks bestuur bevragen op de oorzaak van de geconstateerde fouten en onduidelijkheden, maar ook over de maatregelen die het dagelijks bestuur gaat treffen om de oorzaken hiervan weg te nemen.

Rol van de accountant

De verantwoording van rechtmatigheid door het dagelijks bestuur maakt deel uit van de jaarrekening, zodat de aandacht voor en de controle op rechtmatigheid minimaal op het huidige kwaliteitsniveau gehandhaafd blijft. Wij geven een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. De beoordeling van de getrouwheid geeft aan dat vertrouwd mag worden op hetgeen in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur vermeld staat. Wij stellen vast dat wat er in staat, feitelijk juist en volledig is, maar de uitlatingen die opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording komen geheel voor rekening van het dagelijks bestuur.

Omdat wij geen apart oordeel meer geven over de rechtmatigheid van de jaarrekening, hebben rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden, voor zover deze niet van invloed zijn op het getrouwe beeld, geen invloed op de controleverklaring. Hierdoor kan het voorkomen dat er omvangrijke rechtmatigheidsfouten opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring goedkeurend is. Dit is het geval als de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording. Dit laatste moet voor het algemeen bestuur uiteraard geen belemmering zijn om met het dagelijks bestuur een kritisch gesprek te voeren over de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden.

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Begrotingsrechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording

Het dagelijks bestuur legt met in achtneming van de verantwoordingsgrens zelf verantwoording af over het feit of het dagelijks bestuur binnen de financiële ruimte is gebleven die het van de algemeen bestuur heeft gekregen. Binnen de kaders die in de wetgeving zijn gesteld, is het mogelijk om afspraken te maken met het dagelijks bestuur hoe groot deze ruimte is. In ieder geval is het altijd onrechtmatig als:

1. de door de algemeen bestuur vastgestelde exploitatie- of investeringsbudgetten worden overschreden;
2. toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves niet door de algemeen bestuur zijn besloten;
3. overschrijdingen van exploitatie- of investeringsbudgetten niet tijdig worden gemeld;
4. overschrijdingen en overschrijdingen van baten niet tijdig worden gemeld.

Wat bij het derde en vierde punt concreet bedoeld wordt met *niet tijdig* wordt bepaald door de 'spelregels' die tussen de algemeen bestuur en het dagelijks bestuur zijn afgesproken. Bij het bepalen van deze spelregels heeft u als algemeen bestuur veel vrijheid. De commissie BBV beveelt aan om de spelregels vast te leggen in de financiële verordening.

Een belangrijk uitgangspunt is dat het dagelijks bestuur bij haar oordeel over de begrotingsrechtmatigheid moet uitgaan van de bruto onrechtmatigheid. Dit houdt in dat zij geen rekening mag houden met de oorzaak van de budgetoverschrijding, zoals hogere opbrengsten of uitgaven in een open-eind regeling. Dergelijke budgetoverschrijdingen kunnen wel *acceptabel* zijn.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, waarbij het toelichten en verantwoorden meer centraal staat, is het namelijk mogelijk om vooraf afspraken te maken met het dagelijks bestuur welke begrotingsonrechtmatigheden als acceptabel worden beschouwd (dus wel onrechtmatig, maar acceptabel). Ook deze afspraken worden in de financiële verordening opgenomen.

Alleen de begrotingsonrechtmatigheden die niet acceptabel zijn, worden in de rechtmatigheidsverantwoording toegelicht, mits ze hoger zijn dan de verantwoordingsgrens. Niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden die onder de verantwoordingsgrens blijven, worden toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Samenvatting

**Onze
controleopdracht**

Reikwijdte van de controle

Goedkeuringstolerantie

Belangrijkste processen

Rechtmatigheid

Onafhankelijkheid

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Onze onafhankelijkheid waarborgen we samen

Een belangrijke kernwaarde van onze beroepsgroep is dat wij onafhankelijk zijn van het orgaan dat de jaarrekening opstelt. Bij uw gemeenschappelijke regeling is dit gewaarborgd omdat de algemeen bestuur onze opdrachtgever is en het dagelijks bestuur verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening.

Om onze onafhankelijkheid nog meer te garanderen zorgen we ervoor dat we bij elk verzoek dat wij ontvangen om andere (controle) werkzaamheden te verrichten, vooraf kritisch beoordelen of dit past binnen de overeenkomst die wij met u hebben. Een heel belangrijk criterium hierbij is of onze onafhankelijkheid niet in gevaar komt als wij aan het verzoek tegemoet komen.

Als wij twijfelen of we andere (controle)werkzaamheden kunnen uitvoeren, dan nemen wij contact op met de secretaris om te overleggen wat de risico's zijn voor onze onafhankelijkheid. Indien het algemeen bestuur het niet wenselijk acht dat wij andere (controle) werkzaamheden uitvoeren, dan zullen wij hier naar handelen. Zo waarborgen wij onze onafhankelijkheid samen. Overigens hebben wij tot op heden geen verzoeken ontvangen om andere (controle)werkzaamheden uit te voeren.

Een andere maatregel die wij nemen is dat alle teamleden die betrokken zijn bij de controle van uw gemeenschappelijke regeling, persoonlijk moeten verklaren onafhankelijk te zijn van de gemeenschappelijke regeling. Deze verklaring wordt in ons controledossier opgenomen.

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Risicoanalyse
controleaanpak

Controlefilosofie

Controlemethode

Data-analyse en innovatie

Fraude

Significante risico's

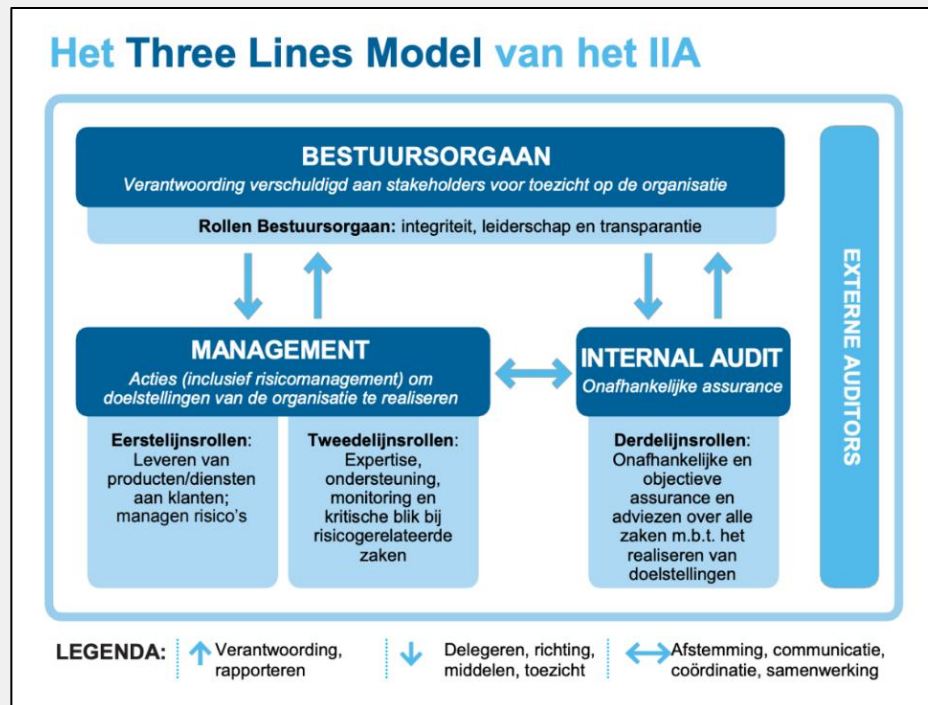
Speerpunten van het
algemeen bestuur

Samenwerking

Onze controlefilosofie: controle op basis van het aangepaste 3-lines model

Onze controlefilosofie is, naast het controleren van de jaarrekening, gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. Dit doen wij door middel van het aangepaste 3-lines model. Hierin zijn de traditionele drie lijnen vervangen door zes principes, die hieronder zijn samengevat.

Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen. Hierbij nemen wij het zogenaamde push-left principe als uitgangspunt. Het push-left principe is erop gericht de interne beheersing in de 1e en 2e lijn te optimaliseren. Dit vanuit het uitgangspunt dat fouten voorkomen beter is dan achteraf constateren. Indien er tekortkomingen zijn in de interne beheersing in de 1e en 2e lijn, dan zullen wij deze rapporteren als bevinding, ook als deze in de 3e lijn ondervangen worden.

Maar belangrijker is dat in dit model meer dat voorheen de nadruk gelegd wordt op de zachte controlemaatregelen in de organisatie. Deze soft controls zijn van grote waarde voor de interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling en voor onze risicoanalyse in de controleaanpak. Zonder soft controls kunnen we niet controleren. Ze zijn randvoorwaardelijk voor de werking van harde beheersmaatregelen.

Tijdens onze controle brengen wij daarom met behulp van het aangepaste 3-lines model de totale controleomgeving van de gemeenschappelijke regeling in beeld. De kwaliteit van de soft controls bepaalt mede de hoeveelheid werkzaamheden die we gaan verrichten voor het vaststellen van de werking van de "harde" interne beheersmaatregelen en de omvang van onze gegevensgerichte werkzaamheden. Waar wij op basis van onze ervaring verbetermogelijkheden zien, zullen wij dit opnemen in ons rapport van bevindingen.

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Risicoanalyse
controleaanpak

Controlefilosofie

Controlemethode

Data-analyse en innovatie

Fraude

Significante risico's

Speerpunten van het
algemeen bestuur

Samenwerking

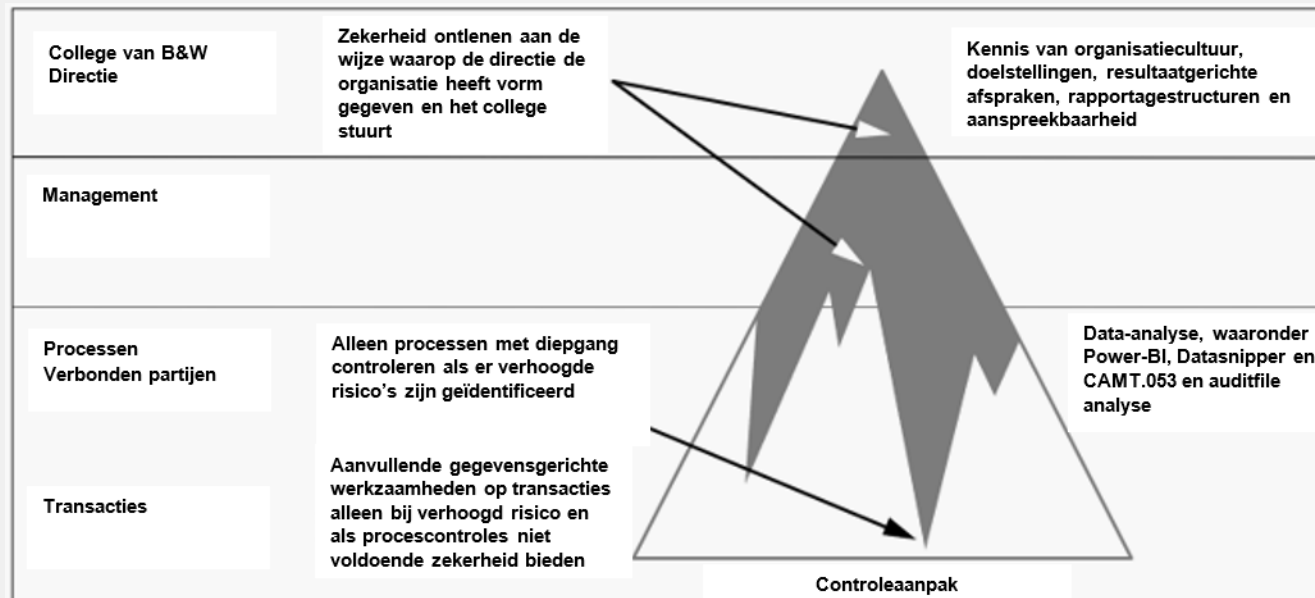
Onze controlemethode: risicogericht, data-gedreven en pragmatisch

Bij onze controlemethodiek plannen en voeren we ons werk uit op basis van een top-down risicobenadering. Hiermee streven we naar een zo pragmatisch mogelijke controle waarbij continu de kwaliteit wordt gewaarborgd. Hieronder is dit grafisch weergegeven.

Als basis voor de controleaanpak zal in overleg met de VIC een risicoanalyse opgesteld worden. De VIC gebruikt dit bij haar werkzaamheden voor de rechtmatigheidsverantwoording, wij voor de controle van de jaarrekening. Deze risicoanalyse is gebaseerd op de processen en posten in de jaarrekening die op basis van de begroting naar verwachting materieel zijn voor de jaarrekening. Onze risico-inschatting bepaalt ook de manier, timing en diepgang van het uit te voeren testwerk, alsmede de speerpunten van onze controle. Wij verrichten pas eigen (gegevensgerichte) werkzaamheden als u dit zelf niet doet en als er sprake is van concrete risico's.

In onze controle maken wij zoveel als mogelijk gebruik van uw IT-omgeving voor zover relevant voor onze controle. Wij gaan daarom samen met de organisatie kijken hoe er gesteund kan worden op de beheersprocessen binnen de IT-omgeving. Deze werkzaamheden richten zich vooral op de algemene IT-beheersingsmaatregelen rondom de belangrijkste financiële applicaties.

Wij maken daarnaast gebruik van diverse data-analyse oplossingen. Hierdoor wordt de kwaliteit van onze werkzaamheden verhoogd, omdat we niet uitsluitend gebruik maken van deelwaarnemingen, maar gericht zoeken naar afwijkingen in uw totale datapopulatie. Wij stellen deze oplossingen ook graag beschikbaar aan uw VIC. Tegelijkertijd adviseren wij de organisatie hoe zij uw IT-omgeving kunnen inrichten om een meer data-gedreven audit nog beter mogelijk te maken.

Samenvatting

Onze
 controleopdracht

Risicoanalyse
 controleaanpak

Controlefilosofie

Controlemethode

Data-analyse en innovatie

Fraude

Significante risico's

Speerpunten van het

algemeen bestuur

Samenwerking

Data-analyse en audit innovatie zijn onderdeel van onze aanpak

In de controle zetten wij diverse vormen van data-analyse in. Deze data-analyses hebben tot doel met een grotere effectiviteit de controle uit te voeren. Zo worden in de plaats van deelwaarnemingen alle items in een populatie gecontroleerd. De vormen van data-analyse die wij gaan inzetten bij de controle van de jaarrekening 2024 hebben wij hieronder samengevat.

Met uw organisatie maken wij afspraken over de manier en timing van de aanlevering van de data. Tevens zullen wij samen met de organisatie de eerste stappen zetten om het gebruik van data-analyse in de komende jaren verder uit te breiden.

Data-analyse tool	Inzet in de controle
Datasnipper	Deze oplossing ondersteunt bij de controle van standaardprocessen, zoals inkomende facturen. Tevens ondersteunt deze applicatie bij het vaststellen van de rekenkundige juistheid en interne consistentie van uw jaarstukken.
Betalingsanalyse (CAMT.053)	Via een door ons ontwikkelde algoritme in Power BI maken wij een integrale vergelijking tussen uw volledige betalingsgegevens, uw leveranciersbestanden, uw uitkeringsadministratie en uw personeelsgegevens. Tevens maken wij diverse dwarsdoorsneden van uw inkomende en uitgaande betalingen. Deze oplossing zetten we onder andere in als onderdeel van de werkzaamheden om fraude te detecteren.
Power BI	Met behulp van de Power BI identificeren wij, door zelf de patronen in uw boekingen en werkwijzen te herkennen, ongebruikelijke transacties. Ook deze oplossing zetten we vooral in als onderdeel van de werkzaamheden om fraude te detecteren.

Samenvatting

Onze
controleopdracht

**Risicoanalyse
controleaanpak**

Controlefilosofie

Controlemethode

Data-analyse en innovatie

Fraude

Significante risico's

Speerpunten van het
algemeen bestuur

Samenwerking

Frauderisico's hebben een belangrijke invloed op onze aanpak

Verantwoordelijkheid voor fraude ligt bij u en het dagelijks bestuur

De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van fraude ligt bij het dagelijks bestuur. Het is onze verantwoordelijkheid als accountants om door planning en uitvoering van de controle een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de financiële overzichten als geheel vrij zijn van een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude (of van fouten).

Reeds meerdere jaren is fraude binnen de publieke sector een belangrijk onderwerp van gesprek. De maatschappelijke aandacht voor dit onderwerp heeft ervoor gezorgd dat meer en meer wordt verwacht dat het dagelijks bestuur en de directie zelfstandig een interne frauderisico-analyse opstelt.

Uw organisatie beschikt over een interne frauderisicoanalyse. Tijdens onze controle beoordelen wij de actualiteit van de frauderisicoanalyse en de integratie van frauderisico's in de bedrijfsvoering. Tevens zullen wij samen met de VIC beoordelen op welke wijze wij de risico's in de frauderisicoanalyse volledig kunnen betrekken in de werkzaamheden van de VIC en onze werkzaamheden.

Controlewerkzaamheden in het kader van fraude

Naast het betrekken van de inventarisatie van de interne frauderisico's, zullen wij op basis van onze beroepsregels de volgende aanvullende werkzaamheden uitvoeren in het kader van fraude:

- Het uitvoeren van een eigen risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid worden afgezet tegen de kans en de impact. Op de volgende sheet hebben wij de door ons gesignaleerde frauderisico's specifiek benoemd;
- Frauderisico's bespreken met het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de secretaris en de concerncontroller;
- Beoordelen of nevenfuncties van het dagelijks bestuur en de directie aanleiding geven tot een verhoogd risico;
- Beoordelen of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties;
- Integrale analyse van de financiële administratie op ongebruikelijke boekingen, zoals onverwachte verschuivingen tussen budgetten en/of kredieten;
- Controle van het gunningsproces van inkoop- en aanbestedingstransacties;
- Controle van de prestatielevring in het inkoopproces;
- Nadere werkzaamheden uitvoeren op een proces/transactie in het kader van onvoorspelbaarheid.

Fraude in de controleverklaring

Wij zijn verplicht om in onze controleverklaring een aparte sectie op te nemen over fraude. Hierin staat welke werkzaamheden wij hebben uitgevoerd om frauderisico's te onderkennen die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang en om deze risico's te mitigeren. In de verklaring zullen wij ook opnemen wat de belangrijkste waarnemingen en uitkomsten zijn van deze werkzaamheden.

Samenvatting

Onze
controleopdracht
**Risicoanalyse
controleaanpak**

Controlefilosofie

Controlemethode

Data-analyse en innovatie

Fraude

Significante risico's

 Speerpunten van het
algemeen bestuur

Samenwerking

De significante risico's die wij voor dit controlejaar onderkennen

Zoals wij hebben uitgelegd bij onze controlefilosofie en controlemethode, verrichten wij bij de start van onze controle een (uitvoerige) analyse van de controleomgeving binnen uw totale organisatie. Hierbij beoordelen we elementen zoals:

- De organisatiestructuur en organisatiecultuur van het recreatieschap en de SED;
- De wijze waarop leiderschap is ingericht en wordt uitgevoerd;
- De doelstellingen en ambities van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de directie;
- De wijze waarop het algemeen bestuur de realisatie van deze doelstellingen en ambities bewaakt;
- De wijze waarop er binnen het recreatieschap en SED wordt gecommuniceerd, gedelegeerd, gerapporteerd en toezicht wordt gehouden.

Samen met externe ontwikkelingen en onze ervaringen met andere recreatieschappen, gebruiken we deze informatie als input voor onze risicoanalyse. De risicoanalyse bespreken we vervolgens met de directeur van het recreatieschap en met verschillende medewerkers van de SED om deze aan te vullen met uw kennis en ervaring. Op dit moment heeft dat geleid tot het onderstaande significante risico.

Wij zijn verplicht om specifieke werkzaamheden uit te voeren op het algemene frauderisico dat het management haar positie kan misbruiken om de interne beheersing te doorbreken. Dit hebben wij vertaald in een concrete frauderisico die voor al onze gemeenschappelijke regelingen gelden. Wij hebben geen aanleiding te veronderstellen dat er specifiek voor uw recreatieschap een aanvullend risico is dat het management misbruik maakt van haar positie.

Risico		Fraude	Fouten	Schattingen
1	Risico dat exploitatiebudgetten worden verschoven	●	○	○

Samenvatting

Onze
controleopdracht

**Risicoanalyse
controleaanpak**

Controlefilosofie

Controlemethode

Data-analyse en innovatie

Fraude

Significante risico's

**Speerpunten van het
algemeen bestuur**

Samenwerking

Wij geven extra aandacht aan de speerpunten die u ons meegeeft

Als algemeen bestuur kunt u ons speerpunten meegeven bij de uitvoering van de controle. Dit zijn aspecten van de organisatie, bedrijfsvoering of jaarrekening die in het verlengde van onze reguliere controle liggen, maar waarover wij met meer aandacht en diepgang zullen rapporteren in ons rapport van bevindingen.

Voor 2024 kunt u hierbij denken aan de volgende specifieke speerpunten:

- De voortgang van de ontwikkeling van de interne beheersing binnen de SED Organisatie
- De wijze waarop gedurende het jaar begrotingswijzingen worden onderkend en worden verwerkt in de bijgestelde begroting

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

Controle is mensenwerk; graag stellen wij onze teamleden aan u voor

Onze visie op de opbouw van ons controleteam

Het uitvoeren van een controle is mensenwerk. In onze visie begint een goede kwalitatieve controle bij de kennis, ervaring en toewijding van onze medewerkers. Daarom hebben wij ons gespecialiseerd in de controle van lokale overheden. Hiermee waarborgen we dat de medewerkers in ons team over de specifieke kennis beschikken ten aanzien van relevante wet- en regelgeving, zoals het BBV, BADO, WNT en alle SiSa-regelingen. Zonder deze kennis hebben wij als Overheidsaccountants immers geen bestaansrecht. Daarnaast zijn onze teams klein en overzichtelijk om focus te blijven houden op uw controle en een persoonlijke aanpak te kunnen garanderen.

Alle medewerkers van ons team werken een groot deel van het jaar aan de controle van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Het voordeel voor u is dat u een controleteam krijgt dat goed op elkaar is ingespeeld, dat gewend is om onderling tijdig en volledig te communiceren en het leuk vindt om samen aan de controle van de gemeenschappelijke regeling te werken.

De medewerkers van het controleteam dat wij voor u beschikbaar hebben, stellen zich op de [volgende pagina](#) aan u voor. Mocht u vragen hebben aan één van hen, neem dan gerust contact met hen op.

Onze verwachte urenbesteding

De controle van de jaarrekening vereist voldoende tijd en aandacht van het controleteam. Hierbij beogen we een passende verdeling binnen het team ten aanzien van de onderwerpen, kennis en betrokkenheid. Ingevolge de maatregelen “In het Publiek belang” binnen de accountancysector rapporteren wij over onze urenbesteding ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Teamlid	Begrote uren
Partner	12
Manager	16
Controleleider	32
Beginnend controleleider	64
Assistent accountant	0
Totaal uren	124

Samenvatting

Onze
controleopdrachtRisicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

Controle is mensenwerk; graag stellen wij onze teamleden aan u voor.

Ronny Schuijt**Partner**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-15428098
 ✉ r.schuijt@etl-ao.nl

John van de Velde**Manager**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-24694190
 ✉ j.vandevelde@etl-ao.nl

Peter Peters**Manager**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-51495703
 ✉ p.peters@etl-ao.nl

Ahlam El Hattachi
*(Foto niet beschikbaar)***Controleleider**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-39873267
 ✉ a.elhattachi@etl-ao.nl

Remco Vlaar**Beginnend controleleider**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-25415831
 ✉ r.vlaar@etl-ao.nl

Merve Suslu**Assistent accountant**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-84474119
 ✉ m.suslu@etl-ao.nl

Laura de la Vieter**Assistent accountant**

🌐 Haarlem
 ☎ 06-30771666
 ✉ l.delavieter@etl-ao.nl

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

De samenwerking met uw VIC is erg belangrijk in onze controle

Onze visie op de samenwerking met uw VIC

Wij zien de controle van uw jaarrekening en de werkzaamheden ten behoeve van de rechtmatigheidsverantwoording als gezamenlijk project. Graag werken wij daarom nauw samen met de medewerkers van uw recreatieschap, in het bijzonder met het Team AO/IB van de werkorganisatie SED. Wij gebruiken dit team, net als bij de controle van de jaarrekening 2023, als onderdeel van het interne beheersingskader van de gemeenschappelijke regeling.

Hoe wij de samenwerking met de VIC vormgeven

Binnen de kaders van onze opdracht en vaktechnische eisen maken wij dus zoveel mogelijk gebruik van de werkzaamheden van de VIC om dubbele controles te voorkomen. Deze samenwerking gaat uit van de volgende uitgangspunten:

- Jaarlijks maakt de VIC zelfstandig een controleplan waarin een risicoanalyse is opgenomen per proces. Voorafgaand aan het actualiseren van deze risicoanalyse besteden wij een dagdeel samen met uw VIC om door alle relevante processen te lopen en in een gezamenlijk overleg af te stemmen over de (status van de) gesignaleerde risico's en eventuele aanvullende risico's;

- In het controleplan van de VIC staat met welke diepgang de VIC haar werkzaamheden uitvoert, welke concrete controles worden uitgevoerd, op welke wijze deelwaarnemingen tot stand komen en welke risico's en controledoelstellingen hiermee worden afgedekt. Wij bespreken het gedetailleerd uitgewerkte auditplan per proces met de VIC voordat deze definitief wordt. Hiermee zorgen we voor een optimale overlap tussen de risico's en uitgevoerde werkzaamheden in het controleplan, en onze risico's en werkzaamheden;
- De lijnorganisatie en de VIC verrichten de controlewerkzaamheden zoals in het controleplan zijn opgenomen en leggen de genomen stappen en geconstateerde bevindingen zichtbaar vast. Hierdoor zijn de werkzaamheden voor ons controleerbaar;
- De VIC trekt op basis van alle uitgevoerde werkzaamheden conclusies over de betrouwbaarheid van de processen en de cijfers in de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Deze conclusies vormen de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur;
- Wij toetsen deze conclusies en onderliggende werkzaamheden. We zullen op basis van een aselecte deelwaarneming, deze werkzaamheden reproduceren om te beoordelen of wij tot dezelfde bevindingen en conclusies komen. Als dit het geval is, zullen wij deze bevindingen en conclusies van de VIC overnemen. Dit betekent niet dat wij dubbel werk verrichten, maar dat wij kritisch kijken op welke wijze de VIC tot haar oordeelsvorming is gekomen.

Samenvatting

Onze
controleopdrachtRisicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

Wij rapporteren op verschillende manieren met u en uw organisatie

Wij brengen verschillende formele rapportages uit. In de tabel hieronder hebben wij opgenomen welke formele rapportages wij zullen uitbrengen per doelgroep. Tevens hebben wij aangegeven wanneer wij verwachten te zullen gaan rapporteren.

In de boardletter rapporten wij de bevindingen naar aanleiding van de interim-controle meer op hoofdlijnen aan de algemeen bestuur.

Het accountantsverslag geeft een samenvatting van de uitkomsten van de jaarrekeningcontrole, inclusief de belangrijkste bevindingen uit de interim-controle. In dit verslag nemen wij benchmarkgegevens op over de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling en analyseren deze.

	Algemeen Bestuur	Dagelijks Bestuur	(V)IC	Organisatie	Verwachte maand rapportage
Controleplan	✓				oktober 2024
Boardletter	✓	✓			februari 2025
Accountantsverslag en controleverklaring	✓	✓	✓	✓	juni 2025
Evaluatie samenwerking	✓	✓	✓	✓	juli 2025

Samenvatting

Onze
controleopdrachtRisicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

Belangrijke onderwerpen en aandachtspunten worden specifiek met u gecommuniceerd

Als ETL Assurance & Overheidsaccountants vinden wij het belangrijk om u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste onderwerpen en aandachtspunten van de controle aan u rapporteren. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Controleplan	Boardletter	Accountants- verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant.	●		
Bevestiging van onze onafhankelijkheid	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.		●	●
Ons standpunt over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het dagelijks bestuur			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeenschappelijke regeling		●	●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's.	●		●

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

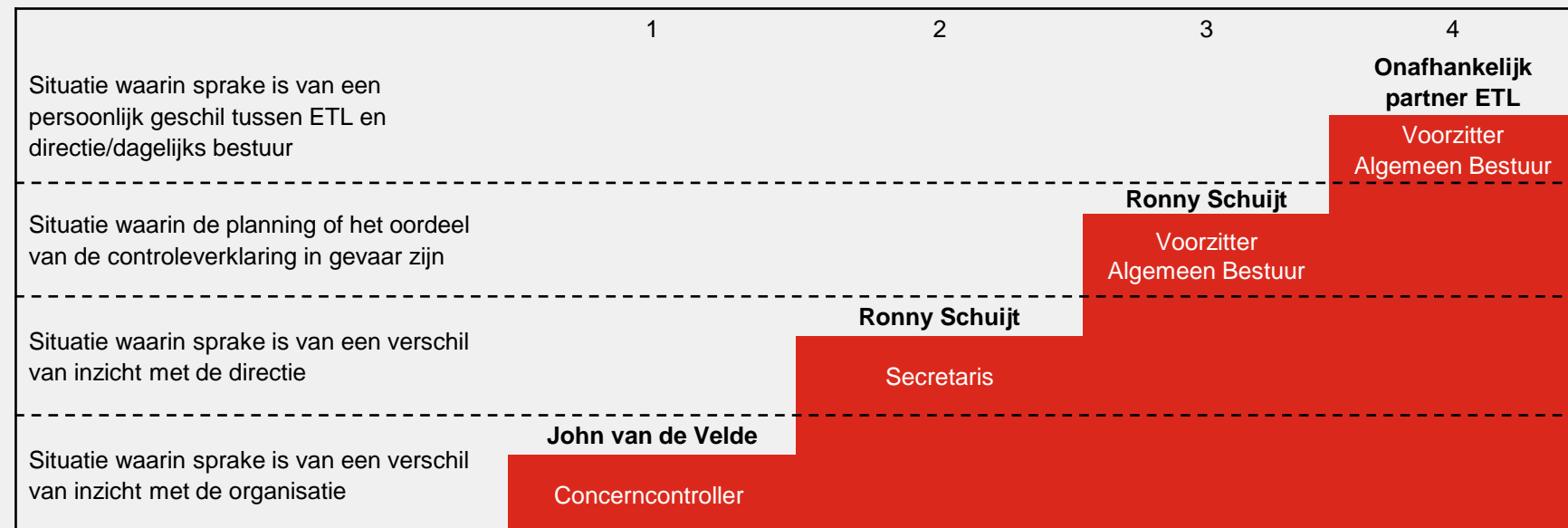
Wij hopen dat het niet nodig is, maar er is sprake van een duidelijke escalatieprocedure

We hopen dat het niet gebeurt, maar het kan voorkomen dat er een verschil van inzicht ontstaat tussen het controleteam en de organisatie. Om dat zoveel mogelijk te voorkomen is het van belang dat mogelijke bijzonderheden of vertragingen bij het afsluiten van de administratie, het opstellen van de jaarstukken en het uitvoeren van de VIC direct worden gemeld bij de manager van ons controleteam. We kunnen dan in overleg bijsturen en waar nodig opschalen zodat direct maatregelen genomen kunnen worden om te voorkomen dat de doorlooptijd van de controle en/of de aard van de verklaring in het geding komen.

Mocht blijken dat het niet mogelijk is om de afgesproken planning te realiseren, dan wel dat er een realistisch risico is dat wij geen goedkeurende controleverklaring kunnen afgeven, dan zullen wij dit samen met de organisatie direct communiceren met de directeur

In situaties waarin een verschil van inzicht bestaat tussen ons en de organisatie, zullen achtereenvolgens de onderstaande escalatielijnen doorlopen worden. Hierbij is het van belang dat altijd onderin deze escalatieladder wordt begonnen met de afstemming.

Uiteraard vindt escalatie pas plaats na een hoor- en wederhoorfase. In geval van een (mogelijke) escalatie wordt de directie geïnformeerd en desgewenst om advies gevraagd. De escalatielijn kan ingeroepen worden door zowel de gemeenschappelijke regeling als ons.

Samenvatting

Onze
controleopdracht

Risicoanalyse
controleaanpak

Samenwerking

Controleteam

Samenwerking VIC

Rapportages

Communicatie

Escalatie

Planning van de controle

Afhankelijkheid van derden

De planning van onze controle in één overzicht

Uitgangspunt voor de planning van de jaarrekeningcontrole is dat wij onze controleverklaring en definitieve accountantsverslag kunnen verstrekken op de dag van de vergadering van het algemeen bestuur waarin de jaarstukken 2024 worden vastgesteld.

Dit uitgangspunt is haalbaar indien zowel de organisatie als wij alle gemaakte afspraken onverkort nakomen. Daarbij is het tevens van belang dat de controle-informatie juist, volledig en tijdig beschikbaar is, in het bijzonder voor de controle van de significante risico's. Hieronder is de planning op hoofdlijnen weergegeven.

Samenvatting

Onze
 controleopdracht

Risicoanalyse
 controleaanpak

Samenwerking

Controleteam
 Samenwerking VIC
 Rapportages
 Communicatie
 Escalatie
 Planning van de controle
Afhankelijkheid van derden

U en wij zijn afhankelijk van derden om de controle tijdig af te ronden

Een deel van de taken van de gemeenschappelijke regeling heeft u uitbesteed aan derden. Dit betekent dat u afhankelijk bent van derden voor de verantwoording van de baten en lasten in de jaarrekening die voortkomen uit deze taken. In een aantal gevallen ontvangt u van de derde partij een financiële verantwoording inclusief controleverklaring. Soms moet u echter zelf een beeld vormen van de juistheid en volledigheid van de baten en lasten die voortkomen uit de uitbesteede taken.

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen waarin voor de uitbesteede taken die naar verwachting materieel zijn voor de jaarrekening, opgenomen is:

- welke taken het betreft;
- wie de uitvoerende partij is;
- op welke wijze de uitvoerende partij verantwoording aflegt;
- of de organisatie al concrete afspraken gemaakt heeft wanneer de derde de verantwoording aanlevert;
- op welke wijze wij deze verantwoording controleren in het kader van onze verantwoordelijkheid om een verklaring af te geven bij de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling.

	Onderwerp	Partij waaraan is uitbesteed	Wijze van verantwoording	Afspraken gemaakt		Aanpak ETL
				ja	nee	
1	Bedrijfsvoering	SED Werkorganisatie	Jaarrekening met verdeelsleutel van de kosten die de bijdrage van de gemeenschappelijke regeling aan de werkorganisatie bepaald	●	○	Beoordelen van de aansluiting tussen de jaarrekening van de SED Werkorganisatie en de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling

ASSURANCE &
OVERHEIDSACCOUNTANTS

Wij kijken uit naar een mooie samenwerking

Aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland

Bovenkarspel : 13 november 2024

Onderwerp : Eindejaarsrapportage 2024

Bijlagennummer : 6a

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Na vaststelling van de begroting blijkt in de praktijk dat door onvoorziene omstandigheden of beleidswijzigingen de begroting gedurende het jaar aanpassing behoeft. Daarom worden er jaarlijks twee tussenrapportages gepland. Dat zijn de Voorjaarsrapportage en de Eindejaarsrapportage. Hierbij ontvangt u de Eindejaarsrapportage 2024.

De Eindejaarsrapportage laat een saldo van de mutaties zien van - € 14.000. De begroting sluit daarmee met een negatief resultaat van € 14.000. Daar staat tegenover dat er nog een post onvoorzien van € 14.000 resterend is. Wanneer deze vrijvalt is het resultaat nihil.

De Eindejaarsrapportage zal na vaststelling aan de provincie, in haar rol als toezichthouder, worden aangeboden.

Natuur- en Recreatieplan Westfriesland

Het Uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland wordt met enige regelmaat geactualiseerd en aan het algemeen bestuur aangeboden ter vaststelling. Voor projecten in het Uitvoeringsprogramma wordt alleen het gelabelde bedrag vastgesteld, het jaar van uitvoering wordt later bepaald en dit wordt verwerkt in de rapportages of in een apart voorstel. Dat voorkomt onnodige budgetoverschotten in de begroting.

Financiële gevolgen

Reserve Natuur- en Recreatieplan Westfriesland

De mutaties in het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland zijn verwerkt in het bijgevoegde Uitvoeringsprogramma. Er zijn geen voorstellen voor nieuwe projecten. Na verwerking van deze mutaties bedraagt de ruimte in de Reserve Natuur- en Recreatieplan Westfriesland € 63.000.

Rentelasten

Het Recreatieschap werkt met een totaalfinanciering. Dit houdt in dat er geen financiering wordt afgesloten voor specifieke projecten maar dat er één totale financiering is voor alle investeringen/uitgaven die het Recreatieschap doet. De projecten uit het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland hebben vanwege hun omvang een dusdanig grote impact op de cash flow van het Recreatieschap dat uitvoering van deze projecten er uiteindelijk toe leidt dat er een extra financiering afgesloten moet worden. Met de stijging van rentelasten zal in de Kadernota 2026 rekening worden gehouden.

Het Uitvoeringsprogramma zal na vaststelling worden gepubliceerd op de website en worden gecommuniceerd via de nieuwsbrief.

Voorstel:

Wij stellen u voor om:

- De Eindejaarsrapportage 2024 vast te stellen en in te stemmen met de mutaties die leiden tot aanpassing van de Begroting 2024;
- De eventuele meerjarige effecten te verwerken in de Kadernota 2026;
- Akkoord te gaan met de mutaties in en afwikkeling van de verschillende investeringsbudgetten;
- Het Uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland vast te stellen.

De secretaris,

de voorzitter,

Onderwerp : Eindejaarsrapportage 2024

Bijlagenummer : 6a

Het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland;

Gelezen het voorstel van 13 november 2024

gelet op artikel 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

b e s l u i t:

- De Eindejaarsrapportage 2024 vast te stellen en in te stemmen met de mutaties die leiden tot aanpassing van de Begroting 2024;
- De eventuele meerjarige effecten te verwerken in de Kadernota 2026;
- Akkoord te gaan met de mutaties in en afwikkeling van de verschillende investeringsbudgetten;
- Het Uitvoeringsprogramma van het Natuur- en Recreatieplan Westfriesland vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland, gehouden op 11 december 2024.

De secretaris,
Karel Schoenaker

De voorzitter,
Nico Slagter

EINDEJAARSRAPPORTAGE 2024

1. Inleiding

Na vaststelling van de begroting blijkt dat door onvoorziene omstandigheden of beleidswijzigingen de begroting gedurende het jaar bijgesteld dient te worden. Daarom worden er jaarlijks twee rapportages gemaakt: een Voorjaarsrapportage en een Eindejaarsrapportage (EJR). Deze EJR 2024 is de laatste rapportage van 2024.

De financiële consequenties van deze rapportage zijn als volgt:

	2024	2025	2026	2027	2028
Verwacht resultaat voor de EJR*	-	-	-	-	-
Saldo mutaties EJR	-14	0	0	0	0
Verwacht resultaat na de EJR	-14	0	0	0	0

**De cijfers voor 2024 en verder zijn overgenomen uit de Voorjaarsrapportage 2024.*

De Eindejaarsrapportage laat een saldo van de mutaties zien van € -14.000. De begroting sluit daarmee met een resultaat van tevens € -14.000. Er is nog steeds een post onvoorzien van € 14.000 in de begroting 2024. Bij vrijval hiervan is het resultaat nihil.

In het volgende hoofdstuk worden de mutaties per programma toegelicht.

In deze rapportage betekent een positief cijfer meer financiële ruimte of een positief saldo, en een negatief cijfer betekent minder financiële ruimte of een negatief saldo.

2. Mutaties

Hieronder een overzicht met de mutaties:

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting 2024/2025	2.000	0	0	0	0
Eindejaarsrapportage 2023	-2.000				
Mutatie voorjaarsrapportage 2024	0	0	0	0	0
Verwacht resultaat voor de eindejaarsrapportage 2024	0	0	0	0	0
Mutaties Voorjaarsrapportage 2023					
Pr. Omschrijving					
<i>Lasten</i>					
0. Bedrijfsvoering	7.000				
0. Personeelskosten	30.000				
1. Personeelskosten	- 6.000				
1. Verzekering	4.000				
1. Afvalverwijdering	-12.000				
1. Belastingen/zakelijke kosten	-7.000				
1. Onderhoud terreinen	-36.000				
1. Klein materieel	-14.000				
1. Schoonmaak	-4.000				
1. Brandstoffen	7.000				
3. Kosten bedrijfsvoering	3.000				
4. Onvoorzien	0				
Pr. Omschrijving					
<i>Baten</i>					
1. Boekwinst op inruil materieel	14.000				
Storting in reserves	62.000				
Onttrekkingen aan reserves	62.000				
Saldo mutaties	-14.000	0	0	0	0
Verwacht resultaat na de eindejaarsrapportage 2024	-14.000	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Tussen de verschillende programma's zijn er ook budgettair neutrale verschuivingen. Dit kan veroorzaken dat de mutaties per programma een wat vertekend beeld laten zien. Onderstaand zijn de meest relevante mutaties toegelicht.

Programma 0 Overhead

De besparing op personeelskosten komt door mutaties binnen de personele bezetting die zijn opgetreden na het opstellen van de Begroting 2024. Dit heeft geleid tot verschuiving van loonkosten vanuit programma 0 naar programma 1. Verder zijn er vacatures tijdelijk niet ingevuld geweest. Deze besparing is incidenteel. De

verwachting is dat er -mede als gevolg van de CAO 2025- in 2025 geen ruimte meer is in de post personeelskosten.

Het saldo van de mutaties binnen dit programma is € 37.000.

Programma 1 Recreatieterreinen

In 2024 zijn er twee forse onvoorziene kostenposten geweest. De eerst betreft de gevolgen van de wateroverlast in de winter van 2023-2024. Dit betreft zowel de beheersmaatregelen als kosten om overlast in de toekomst te beperken. De tweede betreft een illegale dump van olie welke leidde tot een bodemsanering.

Een beperkt voordeel is behaald doordat de beheerlasten voor het Strand Hoorn relatief laag waren in 2024. Dit komt doordat het strand pas halverwege 2024 in zijn geheel in gebruik is genomen. In 2025 zal het gehele strand, inclusief toegangsbruggen en paviljoen, open worden gesteld. De verwachting is dat dit tot meer bezoekers leidt waardoor de kosten voor beheer toenemen.

Tevens zien wij een overschrijding van de kosten voor afvalverwerking. Deze ontstaan enerzijds door een toename van afvalaanbod en daarmee het aantal ledigingen. Anderzijds ontstaat dit door dumping en foutief aanbod van (drugs)afval dat tot schade en stort kosten zorgt.

Binnen dit programma is er voor € 14.000 aan baten opgenomen als gevolg van de opbrengsten van inruil van materieel. Met deze inkomsten is reeds rekening gehouden in het plan voor aanschaf en vervanging van (klein) materieel, dat is geïntegreerd in het beheerplan.

Tot slot zijn er verschillende overige mutaties en verschuivingen in de lasten en baten.

Het saldo van de mutaties binnen dit programma is € -54.000.

Programma 2 Netwerken

Binnen dit programma zijn er verschillende kleine mutaties en verschuivingen in de lasten en baten welke binnen het programma zijn gecompenseerd.

Het saldo van de mutaties binnen dit programma is € 0.

Programma 3 Algemeen beheer en beleid

Binnen dit programma zijn er verschillende kleine mutaties en verschuivingen in de lasten en baten.

Het saldo van de mutaties binnen dit programma is € 3.000.

Programma 4 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onvoorzien

De hoogte van de post onvoorzien bedraagt in 2024 nog € 14.000. Deze post is in de Voorjaarsrapportage met € 8.000 verlaagd van € 22.000 naar € 14.000 om de begroting sluitend te maken. Deze post wordt niet veranderd in afwachting van de jaarrekening.

Het saldo van de mutaties binnen dit programma is € 0.

Mutaties reserves

De storting en onttrekking van de reserves zijn budgettair neutraal.

3. Investerings

Voor 2024 zijn de volgende investeringsbudgetten goedgekeurd:

Omschrijving	Budget	Bedrag realisatie 2024	Stand van zaken
NRP: Kwaliteitsimpuls Uiterdijk-Schellinkhout	36.000	4.000	In voorbereiding
NRP: Kwaliteitsimpuls De Hulk	26.000	26.000	In voorbereiding
NRP: Buitengebied Streekbos	25.000	3.000	In uitvoering
Auto pick-up	39.000	36.000	Gerealiseerd
Beschoeiing De Hulk (nr. 7 en 10)	12.000	0	Uitvoering 2025
Beschoeiing Egboetswater (nr. 1)	50.000	0	Uitvoering 2025
Auto (Bestelauto)	30.000	31.000	Gerealiseerd
	Totaal	218.000	100.000

De investering Kwaliteitsimpuls De Hulk, Uiterdijk Schellinkhout en Buitengebied Streekbos zijn projecten uit het Uitvoeringsprogramma NRP. De kapitaallasten hiervan worden gedekt uit de Reserve afschrijvingslasten NRP. Vanuit de Reserve NRP worden de benodigde bedragen gestort in de Reserve afschrijvingslasten NRP.

4. Uitvoeringsprogramma Natuur- en Recreatieplan Westfriesland

In onderstaand overzicht zijn de projecten uit het NRP opgenomen. Voor de projecten is de stand van zaken aangegeven.

Project	Omschrijving project	Dekking middels	Budget 1-1-2024	Bijstelling budget VJR	Bijstelling budget EJR	Verwachte lasten 2024	Verwachte stand 31-12-2024	Stand van zaken
WF-30	Aanpassing naamgeving terreinen	Reserve NRP	4.000	-	-	-	4.000	
WF-32	Kwaliteitsimpuls Uiterdijk-Schellinkhout	Reserve afschrijvingslasten NRP	36.000	-	-	4.000	32.000	In uitvoering
WF-34	Ontwikkeling Vooroever Koopmanspolder	Reserve NRP	250.000	-	-	-	250.000	In voorbereiding
WF-35	Kwaliteitsimpuls De Hulk (subsidie)	Reserve afschrijvingslasten NRP	-	-	-	-	-	In afronding
WF-35	Kwaliteitsimpuls De Hulk	Reserve afschrijvingslasten NRP	26.000	-	-	-	26.000	
WF-40	Duikers vaarroutes Hoorn	Reserve NRP	345.000	-	-	-	345.000	In voorbereiding
WF-48	Voorzieningen langs vaarroutes	Reserve NRP	50.000	-	-	3.000	47.000	In voorbereiding
WF-49	Meetpunten gebruik routes en TOP's	Reserve NRP	6.000	-	-	-	6.000	
WF-60	Ontwikkelingen wandelroutenetwerk	Reserve NRP	33.000	-	-	-	33.000	In voorbereiding
WF-62	Biodiversiteit Egboetswater	Reserve NRP	2.000	-2.000	-	-	0	
WF-64	Opstellen Recreatievisie	Reserve NRP	70.000	-	-	40.000	30.000	In voorbereiding
WF-66	Buitengebied Streekbos	Reserve NRP	25.000	-	-	3.000	22.000	In afronding
WF-67	Ontgrenzing NNN	Reserve NRP	5.000	-	-	-	5.000	In uitvoering
	Vrij besteedbaar		61.000	2.000	-	-	63.000	
	Totaal		913.000	2.000	0	50.000	863.000	

De projecten Kwaliteitsimpuls De Hulk en Uiterdijk Schellinkhout betreffen een investering. Voor De Uiterdijk Schellinkhout wordt in 2024 een bedrag van € 4.000 gestort in de Reserve afschrijvingslasten NRP vanuit de Reserve NRP.

5. Reserves

Reserve uitvoering Natuur- en Recreatieplan

De projecten uit het Uitvoeringsprogramma NRP worden gedekt door de Reserve Natuur- en Recreatieplan.

Stand per 1-1-2024	913.000
2024: toevoeging voor Kwaliteitsimpuls De Hulk	0
2024: onttrekking voor Kwaliteitsimpuls De Hulk	0
2024: onttrekking Kwaliteitsimpuls Uiterdijk-Schellinkhout	-4.000
2024: onttrekking voorzieningen langs vaarroutes	-3.000
2024: onttrekking opstellen Recreatievisie	-40.000
2024: onttrekking buitengebied Streekbos	-3.000
2024: onttrekking ontwikkelingen wandelnetwerk	0
Verwachte stand per 31-12-2024	863.000
Verwachte overige kosten projecten uit het NRP	773.000
Vrij in te zetten	63.000

Reserve dekking afschrijvingslasten NRP

Sommige projecten uit het Uitvoeringsprogramma NRP betreffen investeringen. De uitgaven worden geactiveerd en afgeschreven conform de verwachte levensduur.

Vanuit de Reserve NRP is in totaal een bedrag van € 638.000 gestort in de Reserve dekking afschrijvingslasten projecten NRP. In 2023 wordt nog een bedrag van € 169.000 gestort.

Hieronder het verloop:

Stand per 1-1-2024	870.000
Boekwaarde geactiveerde projecten NRP per 1-1-2023	870.000
2024 storting	0
2024: onttrekking voor dekking afschrijvingslasten projecten NRP	-62.000
Verwachte stand per 31-12-2024	808.000

-O-O-O-O-O-

Lopende en in voorbereiding zijnde projecten																	
Nummer	Project	Omschrijving	Trekker	(voorlopige) Planning	(resterend) geraamd budget	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Structurele kosten	Stavaza
Algemeen																	
WF4	Uitbreiding aanbod overrecreatie Markermeerkust	Inrichten van de strandjes op 3 locaties langs de Markermeerkust voor overrecreatie, in overleg met eigenaren.	RSW en Drechteland	In uitvoering	€ -												In uitvoering. Wordt per locatie opgepakt.
WF64	Opstellen recreatievisie	Er wordt een recreatievisie gemaakt. Hierbij wordt aangehaakt bij de lopende processen van het Ontwikkelingsperspectief en PPLG	RSW i.s.m. de regio	2024	€ -									€ 70.000			In uitvoering
Routes																	
WF58	Fietspad Amsterdam - Hoorn	Betreft het fiets-wandelpad dat wordt meegenomen bij de dijkverzwaring.	Recreatieschap Twiske-Waterland, Provincie, RSW	2023-2024 (afhankelijk van AMMD)	Investering door provincie Noord-Holland												In voorbereiding
WF40	Duikers vaarroutes Hoorn	Betreft de aansluiting van een aantal vaarroutes in Hoorn op het netwerk in Koggenland en op dat van Westfriesland Oost. Uitgaande van maximaal 50% van	Hoorn	2023-2024	€ 345.000								€ 5.000				In voorbereiding
WF60	Ontwikkelingen wandelnetwerk		RSW	2021 en verder	€ 33.000						€ 8.400	€ 5.000	p.m.	p.m.			Doorlopend
WF42	Kwaliteitsimpuls vaarroute de Gouw	Naar aanleiding van het bovengenoemde onderzoek het oplossen van de verzandingsproblematiek. Een eerste raming kwam uit op 1,75 miljoen. Er zal naar	Opmeer	2023-2024	p.m.												Nog niet gestart
WF49	Meetpunten gebruik routes en TOP's i.s.m. Recreatie Noord-Holland.	Meetsensoren om het gebruik van TOP's en het wandelnetwerk in beeld te brengen. Eventueel ook op een aantal locaties in andere netwerken. Dit project	RSW	p.m.	€ 6.000											€500 / jaar. Uit bestaand budget	Nog niet gestart
WF48	Voorzieningen langs vaarroutes	Dit betreft een budget voor cofinanciering (max 50%) van voorzieningen langs de vaarroutes. In 2024 wordt een inventarisatie uitgevoerd.	RSW en Gemeenten	2022 en verder	€ 40.000									€ 3.000	€ 7.000		Doorlopend
WF63	Noord-zuid vaarverbinding nabij Tolweg Hoogkarspel	Betreft eerst een haalbaarheidsonderzoek	RSW en Gemeenten	2023 en verder	p.m.								€ -				In uitvoering
Recreatieterreinen																	
WF30	Aanpassing naamgeving terreinen	De naamgeving van een aantal terreinen sluit niet aan bij de naamsbekendheid onder de inwoners. Nieuwe borden plaatsen met nieuwe naam.	RSW	2017-2018	€ 4.000												Doorlopend
WF32	Kwaliteitsimpuls Uiterdijk-Schellinkhout	Een extra strandje/voorziening realiseren en de mogelijkheid bieden voor een horeca-exploitant om een onderneming te ontwikkelen.	RSW	2023	€ -				€ 18.000	€ 3.000	€ 36.000			€ 4.000	€ 32.000		In uitvoering
WF59	Kwaliteitsimpuls de Hulk	Betreft de herontwikkeling van het recreatiegebied	Koggenland	2021-2023	€ -						€ 9.000	€ 40.500	€ 214.000		€ 26.000		In afronding
WF34	Ontwikkeling Vooroever Koopmanspolder	Betreft de herontwikkeling van het recreatiegebied	RSW	2018-2025	€ 250.000												In voorbereiding
WF62	Biodiversiteitsproject Egboetswater		RSW	2023	€ -								€ 8.000				In voorbereiding
WF65	De Hulk buitendijks		RSW	2024-2025	p.m.												In voorbereiding
WF66	Buitengebied Streekbos	Verbetering buitengebied Streekbos (kwaliteit en duurzaamheid)	RSW	2023-2024	€ 3.000								€ 15.000		€ 22.000		In uitvoering
WF67	Ontgrenzing NNN	Ontgrenzing van de NNN in een deel van het Streekbos en de Hulk	RSW	2024	€ -										€ 5.000		In uitvoering
Ruimte in Reserve NRP per 14-12-2022					€	63.000											
De oranje gearceerde projecten betreffen nieuwe of gewijzigde projecten																	

Gerealiseerde, afgevoerde en doorlopende projecten																	
Nummer	Project	Omschrijving	Trekker	(voorlopige) Planning	(resterend) geraamd budget	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Structurele kosten	Stavaza
Algemeen																	
WF2	Overleg beheerders Westfriesland	Initiatief nemen om met beheerders om tafel te gaan om mogelijke samenwerkingen in beheersactiviteiten te bespreken op het niveau van Westfriesland.	RSW	In uitvoering												uren	Doorlopend
WF3	Netwerkbijeenkomsten met ondernemers	Opstarten van bijeenkomsten met recreatieve ondernemers om de samenwerking tussen overheid en markt te versterken. Hierbij heeft het de voorkeur om	RSW	Continue													Doorlopend
WF5	Overdracht beheer stranden aan Recreatieschap	Het overdragen van het beheer van de bestaande officiële zwemwaterlocaties en de locatie De Hondenhemel en Kippenbillanstrand aan het	RSW	In uitvoering												€ 20.000	Doorlopend
WF6	Recreatie/routeportal Westfriesland	Digitale ontsluiting van de recreatieve routestructuren, op basis van de bestaande GIS-bestanden, ten behoeve van de gebruikers. Eenmalige investering in	RSW	In uitvoering			€ 5.000									€ 5.000	Doorlopend
WF8	Biodiversiteit in bermen en weiden	Op eigen terreinen inzetten op het versterken van de biodiversiteit door aangepast berm- en weidebeheer (bloemen en kruiden).	RSW	In uitvoering												€ 5.000	Doorlopend
WF38	Sportvisserij	Het meenemen van de sportvisserij in de werkzaamheden van het Recreatieschap en de gemeenten. Veelal kunnen door eenvoudige	RSW en gemeenten	Continue													Doorlopend
WF1	Toeristische Overstappunten (TOP's)	Het inrichten van zeven locaties als TOP (een aantal) inclusief drinkwaterpunt PWN (75% cofinanciering door provincie).	RSW	In uitvoering	€ 102.000												Afgerond
WF7	Camperplaatsennetwerk	Onderzoeken of het haalbaar is om in Westfriesland een netwerk voor camperplaatsen te realiseren. Op terrein van het Recreatieschap en terrein van derden.	RSW	Gerealiseerd													Afgerond
WF9	Onderzoek haalbaarheid uitvoeringsprogramma.	Intern onderzoek en jaarlijkse evaluatie van de stand van zaken van de uitvoering versus de capaciteit bij het Recreatieschap.	RSW	Gerealiseerd													Afgerond
Routes																	
WF21	Doorvaarbaarheid vaarrouthenetwerk	Loketfunctie voor knelpunten in het vaarnetwerk. Vervolgens in contact met de beheerder zoeken naar oplossingsmogelijkheden.	RSW	Continue													Doorlopend
WF22	Kwaliteitsbewaking wandel-, fiets- en vaarnetwerk	Bewaken van de kwaliteit van de routenetwerken in Westfriesland, zowel de paden zelf als de bewegwijzering en informatievoorziening.	RSW	Continue													Doorlopend
WF23	Beheer van de fysieke paden van het wandelnetwerk	Het wandelnetwerk bevat veel graspaden en kades. Het huidige beheer is vaak niet op afgestemd op recreatie. De maai-intensiteit moet worden verhoogd.	RSW	Continue												€ 2.000	Doorlopend

WF24	Beheer van het vaar netwerk	Het huidige waterbeheer is niet voldoende voor de vaarrecreatie. De intensiteit van het maaien van waterplanten moet worden verhoogd om de	RSW	Continue																Doorlopend
WF25	Pilot maaibeheer 2017 - 2018	Een pilot voor het maaien van de vaarroutes. Dit met een taakstellend budget. In combinatie met WF21 en WF22.	RSW, gemeenten en HHNK	Continue	€	-		€	4.000	€	4.000	€	9.500	€	2.000	€	1.350			Afgerond
WF10	Verlengen voetpad Nездijk - Onderdijk	Verlengen van voetpad (schelpenpad) vanaf de Nes noordwaarts.	RSW, gemeente Medemblik en HHNK	Gerealiseerd		€	3.500													Afgerond
WF13	Mountainbikeroutes	Ontwikkelen mountainbikeroutes, in samenwerking met andere beheerders en fietsverenigingen.	RSW	Gerealiseerd		€	5.000										€	2.000		Afgerond
WF16	Uitbreiden en kwaliteitsimpuls routenetwerken	2019, afronden bebording vaarrouthenetwerk. Raming €15.000	RSW	2021 en verder		p.m.				€	10.000	€	5.000							Afgerond
WF17	BRTN-routes	Het beleidsmatig laten opnemen van de route Rustenburg - Verlaat in de BRTN.	RSW	Gerealiseerd																Afgerond
WF18	Verruimen bedieningstijden brug en sluis Rustenburg	Het oplossen van dit knelpunt in het regionale vaar netwerk.	RSW, Koggenland en Opmeer	Gerealiseerd			€	4.500												Afgerond
WF19	Kostenraming Rustenburg-Verlaat	Het maken van een kostenraming voor het opwaarderen van de vaarroute Rustenburg-Verlaat tot de BRTN categorie DM. In 2018 een onderzoek naar de spoorbrug.	RSW	Gerealiseerd	€	9.000		€	8.000											Afgerond
WF20	Opwaardering vaarroute Rustenburg-Verlaat	Nu bovengenoemde is afgerond kan gestart worden met de stap naar de uitvoering. Dat gaat in twee fasen. Fase 1. betreft alles verhoging tot categorie DM behalve	RSW, Koggenland en Opmeer	2017-2019		€														Afgerond
WF39	LF-route Westfriesland	Het fietsplatform zal de LF-routes herzien. (zie ook www.fietsplatform.nl/lf-icoonroutes) Geraamde budget is bestemd voor (landelijke) promotieacties en	Fietsplatform	2020								€	-							Afgerond
WF41	Onderzoek knelpunten vaarroute de Gouw	De vaarroute de Gouw verzandt zeer snel. Dat maakt dat de doorvaarbaarheid alles behalve optimaal is. Er zal onderzoek moeten worden hoe dat op een zo	Opmeer				€	18.000												Afgerond
WF44	Fietspad Vooroever Medemblik	Verbetering van de fietsverbinding tussen Wervershoof en Medemblik. Zowel qua kwaliteit als veiligheid.	RSW				€	77.000												Afgerond
WF45	Passantenplaatsen Opmeer	Litgaande van 50% financiering door de gemeente, 25% door de provincie en 25% door het Recreatieschap.	Opmeer				€	25.000												Afgerond
WF47	Knelpunt vaarverbindingen regionale netwerk (was knelpunt Zwaagdijk)	Oplossen van een aantal knelpunten in het vaar netwerk. (Dit project is een onderdeel van de integrale projectaanvraag. Bijdrage gemeenten	Medemblik en Drechterland	2019-2021								€	-							Afgerond
WF50	Bediening brug en sluis Rustenburg	In 2017 is in samenwerking met de gemeenten Opmeer en Koggenland en het HHNK en pilot gestart met de bediening van de sluis door vrijwilligers. Besloten is dit	RSW en Koggenland				€	10.000												Afgerond
WF53	Afronden wandelnetwerk Westfriesland	Dit betreft de afroning van het wandelnetwerk Westfriesland (inclusief wandelpad Westfries Omringdijk). Dit project wordt uitgevoerd door	RSW	2018-2021			€	29.000	€	144.000	€	157.000							Dekking vanuit de begroting, VJR 2019	Afgerond
WF54	Rustenburg-Verlaat brug Veenhuizen	De spoorbrug buiten beschouwing latende is dit het laatste knelpunt in de route Rustenburg-Verlaat. Door dit knelpunt op te lossen wordt de passantenhaven	RSW en Opmeer	2020-2021					€	16.000	€	15.000	€	8.000						Afgerond
WF56	Gouden Munt			2019					€	13.000										Afgerond
WF57	Onderzoek Noord-Zuid verbinding	Uitgaande van 1/3 van de totaal kosten van €13.500. 1/3 RSW, 1/3 DL 1/3 MB		2020					€	-										Afgerond
Recreatieterreinen																				
WF26	Recreatieve samenhang Streekbos - De Weelen	Verbetering van de fysieke verbinding tussen het Streekbos en De Weelen. Dit zijn nu nog gescheiden terreinen.	RSW	2017			€	49.000												Afgerond
WF27	Kitesurflocaties Westfriesland	Het legaal maken en houden van de kitesurflocaties in Westfriesland (het RSW trekt dit project maar de structurele beheerslasten zijn voor de gemeenten).	RSW	Gerealiseerd		€	-													Afgerond
WF28	Kwaliteitsimpuls afvalinzameling	Ondergrondse afvalverzameling op Streekbos, Vooroever Vlietsingel, Schellinkhout-Uiterdijk. Levert een structurele besparing op in inzet van personeel.	RSW	2019 - 2021				€	98.000	€	2.000	€	115.000							Afgerond
WF29	Drinkwaterpunt Egboetswater	Een PWN drinkwaterpunt realiseren op recreatieterrein Egboetswater (afkoop voor 10 jaar).	RSW	2017-2018		€	14.000													Afgerond
WF33	Opwaardering recreatieterrein en passantenhaven Wijdenes	Realiseren van een aantal nieuwe voorzieningen op recreatieterrein Wijdenes en bij de passantenhaven Wijdenes.	RSW en Drechterland	Gerealiseerd		€	35.000													Afgerond
WF36	Aanlegvoorzieningen Drachterveld	Realiseren van kleinschalige aanlegvoorzieningen voor kano's en een vissteiger.	RSW	2017-2018		€	16.000													Afgerond
WF37	Opwaardering De Leijen	Ruimte bieden aan recreatieve ondernemers (bv. horeca). Meer openheid en toegankelijkheid krijgen in het terrein.	Koggenland	Gerealiseerd																Afgerond
WF51	Kwaliteitsimpuls toiletgebouw Streekbos	Bij nieuwbouw optimalisatie qua gebruik, schoonmaak en vandalisme doorvoeren. Onderdeel van het project is ook de aanpassing van de berging in het gebouw en	RSW	Gerealiseerd			€	116.000												Afgerond
WF55	Verduurzaming warmteinstallatie Streekbos	Betreft een investering in de warmteinstallatie in het Streekbos Paviljoen. Hierbij is verduurzaming meegenomen.	RSW en Stede Broec	In uitvoering			€	56.000												Afgerond
WF31	Marktconsultatie recreatieterreinen	Onderzoek naar mogelijke nieuwe inkomstenbronnen voor het Recreatieschap.	RSW	2019				€	-											Geschrapt
WF35	Kwaliteitsimpuls de Hulk, zie WF 59	Ruimte bieden voor een ondersteunende horeca voor dagrecreanten en inrichting van een deel van het gebied voor sportieve recreatie. Ook is er aandacht	RSW	2022-2024																Zie WF-59
WF61	Drachterscheg fase 3. In combinatie met WF46 en (deels) als vervolg op WF57.		Drechterland	2022 en verder																(voorlopig) gestopt
WF46	Boothelling Drachterveld/ Bangert Oosterpolder. In combinatie met WF61 en (deels) als vervolg op WF57.	Realisatie van een boothelling in de Bangert-Oosterpolder.	Hoorn en Drechterland	2022-2023																(voorlopig) gestopt
Organisatie																				
WF52	Budget inhuur / overbrugging kosten beleidsmedewerker	Betreft de kosten voor de beleidsmedewerker voor de periode t/m 2023. Per 1-1-2024 worden deze kosten gedekt uit de formatie ruimte.	RSW	2020-2023			€	49.000	€	58.000	€	41.000	€	44.000	€	47.000	€	51.000		Afgerond

Totaal incidenteel Structureel	€	681.000	€	119.500	€	118.500	€	397.000	€	361.000	€	232.500	€	214.000	€	97.250	€	298.000	€	130.000	€	39.000	€	34.000
---------------------------------------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	---------	---	--------	---	---------	---	---------	---	--------	---	--------

Stand Reserve NRP per 1-1-2024	€	913.000
Verwachte kosten voor projecten uit het NRP	€	850.000
Correctie/afrondingsverschil tbv aansluiting rapportage		
Ruimte in Reserve NRP per 14-12-2022	€	63.000